

Problemi novih občin

Premalo gibčnosti in lastnih pobud pri uresničevanju sklepov

Sestanek s predstavniki občinskih ljudskih odborov, ki ga je sklical OLO in o katerem smo že pisali, je pokazal na niz problemov, ki so se pojavili v delu občin. Anketa o delu svetov za gospodarstvo je pokazala, da je imela večina občinskih svetov za gospodarstvo samo po 3 ali 4 seje, dočim jih je imel Svet za gospodarstvo pri OLO 9. Vprašanje je, v koliko je uspelo občinskim ljudskim odborom uresničiti pri tako nesorazmernem številu sej vse sklepe, ki jih je narekovala gospodarska komisija. Odgovor na to vprašanje je lahek, če vzamemo samo nekaj primerov. Svet za gospodarstvo pri OLO, je že na svojih prvih sejah razpravljal in sklepal o obrtništvu v kraju. Razumljivo je, da so bile te seje bolj analitične, da značaja, kar je tudi prav. Občinski ljudski odbori so dobili v tem oziru nekatere napotke in smernice. Kakšen je bil odziv občin, pravzaprav občinskih svetov za gospodarstvo? Večina svetov in to tistih, ki so sploh obširneje razpravljali o obrtništvu, je ugotavljala na svojih sejah samo trenutno stanje te gospodarske panoge in nič več. Naloga svetov pri tem pa je bila,

iti še dalje, se pravi, poiskati jedro problema, ga vsestransko, ne samo analitično proučiti, sklepati in sklepe čimprej uresničiti. Prav tako je s sklepi o reorganizaciji posameznih kmetijskih posestev. Ti sklepi se nanašajo predvsem na občine prejšnjega ljutomerskega okraja.

Pri večini občinskih ljudskih odborov so mnenja, da ni moč ukrepati (n. pr. v obrtništvu) brez določenih sredstev, kar pa ni povsem res. Seveda bi bila takšna pot in tak način dela najlažji, toda za to ni dovolj ekonomskih utemeljitev in jih tudi ne more biti, predvsem v socialističnem gospodarstvu ne; kajti, če imamo dovolj sredstev, ne bomo krepili n. pr. obrti samo zaradi obrti. Pa četudi bi tako storili, bi bil to preveč administrativen ukrep, ki bi bil današnji stopnji družbenega razvoja povsem tuj. In prav tega, se naši občinski ljudski odbori premalo zavedajo. Zgraditi v nekem kraju obrtno delavnico lokalnega pomena samo s sredstvi iz okrajnih ali celo republiških virov, pomeni zgraditi jo brez upoštevanja gospodarskega potenciala občine, kar je v nasprotju z načeli naše gospodarske politike. Končno ni težko urediti te ali one stvari, če je dovolj sredstev, zato je že v osnovi zgrešena tendenca sklicevati se samo na sredstva. Drži, da se ne smemo posluževati tudi te skrajnosti, ker bi tako povzročili škodo določeni teritorialni enoti in njenemu gospodarstvu. Stara praksa, ki občinskim ljudskim odborom ni priznala takih ekonomsko družbenih funkcij kot jih ima komuna, se pojavlja pri delu občin prav v tej obliki. Prejšnji način dela, ki predstavlja pravzaprav nižjo razvojno stopnjo našega družbenega razvoja, nas ne sme ovirati pri uveljavljanju načel in nalog komunkega sistema, ki je dal občinskim ljudskim odborom in s tem veliki večini volivcev neposredno pravico odločanja v gospo-

Delno opravičilo za neresno obravnavanje sklepov je v tem, da na občinskih odborih ni dovolj strokovno usposobljenega kadra. Ta težava se pojavlja predvsem v občinah: Petrovci-Salovci, Grad, Martjanci, Tišina in Videm. To so občine, ki pred uvedbo komun niso predstavljale tako izrazitih upravno političnih središč kot Ljutomer, G. Radgona in Lendava. Sistematizacija delovnih mest, ki jo je pretresal na eni izmed svojih sej tudi OLO je pokazala, da je številna zasedba uslužbencev po občinskih uradih več ali manj zadovoljiva. Zadovoljiti pa moramo tudi strokovno plat. To nam bo najbolj uspelo, če uslužbenci na občinskih ljudskih odborih ne bodo samo administrativni stroji, temveč da se bodo zanimali za vso problematiko občine. Živeti se v gospodarski ritem svojega oko-

liša in pridno študirati našo ekonomiko, v tem je prava pot pri strokovnem usposabljanju. To velja najbolj za ljudi, ki odločajo o gospodarskih stvareh v občini.

Neresnost pri uresničevanju sklepov ustvarja videz, da so nekateri sklepi nerealni, da jih ni mogoče vskladiti z obstoječimi gospodarskimi prilikami v občini. Take nejasnosti lahko povzročijo resne gospodarske posledice.

Okrajni ljudski odbor, ki je danes v čisto drugačnem odnosu do občin kot je bil prej, bo moral še tu in tam vseeno pomagati pri iskanju novih in pravih načinov dela občin in to z osebnim stikom, čeprav tak način dela ni smoter komunke ureditve in sploh našega družbenega razvoja, ki počasi, vendar dosledno prenaša vse pristojnosti od višjih na nižje organe ljudske oblasti.

Jože Makovec

Vanek Šiftar, predsednik Obč. odbora SZDL M. Sobota:

Občni zbori naših osnovnih organizacij izražajo veliko pripravljenost za delo

Težko Vam odgovorjam na vprašanja, zdi se mi, da Vam ne bom mogel v kratkem ponoviti tega, kar so v zadnjih 14-ih dneh povedali člani SZDL na letnih konferencah osnovnih organizacij in na volitvah novih vodstev. Težko je izraziti vse bogastvo misli, prizadetosti in pripravljenosti za nadaljnje delo, kot je to storilo v teh dneh nekaj tisoč članov SZDL. Vse, kar se je dogajalo v teh dneh, ki so bili polni kritičnih ocen enoletnega, z uspehi bogatega dela, je bila manifestacija ponovno zaživelih organizacij delovnih ljudi.

Člani so spregovorili jasno, tudi tam, kjer niso delali (Salamenci), in

Že v prejšnjih dveh številkah našega lista smo poročali o občnih zbiorih in volitvah vodstev osnovnih organizacij SZDL v Pomurju. Zapisali smo, da kažejo ti občni zbori napredek in vidne uspehe Socialistične zveze. Med prvimi so izvedle občne zbornice osnovne organizacije SZDL v soboški občini. Zaposlili smo predsednika Občinskega odbora SZDL M. Sobota, tovariša Vaneka Šiftarja, da nam pove kaj več o tem. Na nekaj naših vprašanj nam je odgovoril s pismom, ki ga v celoti objavljamo.

povsod je bilo že več ali manj opaziti, da nekoč »nepotrebna« organizacija postaja nujno potrebna in to je čutili bolj na vaseh kot pa na terenih v sami Soboti. Izjemo dela v vsej občini med 23 tisoči prebivalcev — vas Borejci, kjer sicer živijo člani SZDL, a menijo, da njim organizacija ni potrebna, da ne potrebujejo članov krajevnega odbora, čeprav je to bila nekoč vas, kjer so bila aktivna društva, predvsem Društvo kmečkih fantov in deklet.

Letne konference in volitve v osnovne organizacije so rezultat borbe organizacij za vsebino dela in to jih je večina že našla v tem, da so prisluhnele življenju, ki kar kipi po naših vaseh in terenih v Soboti. Vsebinsko osnovne organizacije so izpolnile tudi težnje delovnih ljudi po napredku, ki vključuje vedno več in več ljudi v mehanizem socialistične demokracije. Organizacije SZDL so se prav po ustanovitvi novih občin začele čutili veliko bolj kot doslej odgovorne za stanje v vasi. Na dnevnih redih upravnih odborov — manj še na članskih sestankih — so bila politična in gospodarska vprašanja, kako je s KZ, problem elektrifikacije, ana-

liza dela posameznih društev in mladinske organizacije, delo krajevnega odbora, navažanje cest in še marsikaj.

V delu osnovnih organizacij se je odražalo tudi delo večine komunistov, ki so predvsem na vaseh v stiku z delovnimi ljudmi začutili, na kak način morajo delati, da bodo lahko ljudem nenehno pojasnjevali naš razvoj in jim pomagali pri rasti socialistične zavesti. K temu, da so organizacije že več ali manj našle neko vsebino svojega dela, so v veliki meri pripomogli tudi socializmu predani in delovni člani Občinskega odbora SZDL, ki so pomagali predvsem iz mrtvila vodstvom osnovnih organizacij. Pozitivno so vplivala tudi sistematične, z aktualno vsebino bogate sektorske konference.

*

Ugotavljamo, da so bile med najslabšimi, letne konference pučanskega in deloma mačkovskega sektorja, kjer tudi niso imeli posebej uspešnih sektorskih konferenc v zadnjem polletju preteklega leta. Borba za vsebino se je odražala tudi v tem, da je skoraj polovica osnovnih organizacij na letnih konferencah svečano sprejemala nove člane, kar pomeni napredek administrativnega nabiranja novih članov. Spominjam se mladincev na letni konferenci osnovne organizacije Turapolje, kakšno zadovoljstvo je bilo v njihovem odgovoru na vprašanje delovnega predstveda, če želijo postati člani, in kako je bilo v Satahovcih, Tropovcih, Gradišču, Tišini, na Petanjcih, Vanča vasi, v Nemčevcih, v Mačkovcih in še drugod.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V M. Soboti že deluje center za izvenarmadno vzgojo

Pred kratkim je bil v M. Soboti prvi sestanek za izvenarmadno vzgojo našega prebivalstva. Inicijativo za imenovanje odbora je dal Svet za prosveto in kulturo pri OLO M. Sobota. Na prvem sestanku odbora so bili prisotni tudi predstavniki družbenih in političnih organizacij.

Osnovna naloga odbora za izvenarmadno vzgojo prebivalstva je, seznanjati ljudi s protiletalsko zaščito. Pri delu naj bi sodelovale vse množične organizacije, ki bi imele v določenih prostorih svoje izložbe, strokovno literaturo itd.

Pri delu tega odbora morajo pomagati predvsem člani ZB, UROJ, ZVIJ, člani Partizana, Ljudske teh-

nike in Ljudske mladine, ki so prvi poklicani, da širijo smotre centra za izvenarmadno izobrazbo.

Okrajni center bo dobil v kratkem tudi potrebne skice, orožje in drugo opremo.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 27. jan. do 5. februarja

V zadnjih dneh tega tedna in v drugi polovici prihodnjega tedna izboljšanje vremena. V ostalem neugodno s pogostimi padavinami. Kaže, da bo nastopilo hladnejše vreme in da bodo padavine prešle v sneg.

Dva predloga ZSJ za formiranje plačnega fonda

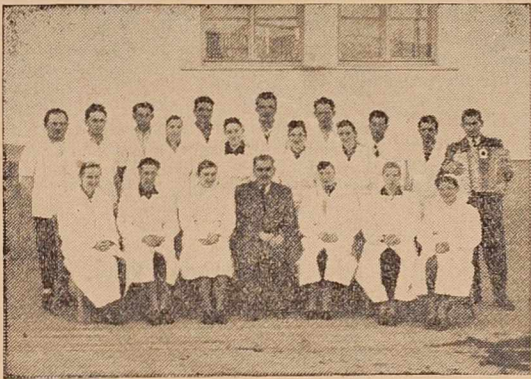
Centralni svet Zveze komunistov Jugoslavije predlaga Zvezni ljudski skupščini dva načina formiranja plačnega sklada. O teh predlogih meni Centralni svet, da bosta tako prvi kot drugi predlog spodbujala delovne kolektive, ne samo k povečanju proizvodnje, temveč tudi k pocenitvi proizvodov. Tam, kjer okrajni ljudski odbori, oziroma njihovi organi niso bili dovolj budni in načelni, so podjetja lahko po sedanjem sistemu povečala svoj plačni sklad, ne da bi hkrati povečala tudi proizvodnjo, to je kratko malo z nastavitvijo nove delovne sile ali pa s povišanjem cene proizvoda. Pri takem sistemu delovni kolektivi niso v dovoljni meri neposredno stimulirani za povečanje storilnosti in za zmanjšanje proizvodnih stroškov (s štednjo materiala, električne energije in podobno). Delovni kolektiv marsikaterega podjetja je zaradi takega plačnega sistema dopuščal razmetavanje sredstev.

Po prvem predlogu sindikatov, bi pripadal delovnemu kolektivu tudi v bodoče sedanji plačni sklad, ki pa se ne bi mogel povečati s povečanjem števila zaposlenih, temveč le s povečanjem proizvodnje in s tem s povečanjem dohodkov. Podjetju, katerega dosedanj plačni sklad znaša na primer 10 odstotkov dohodka, bo tudi v bodoče pripadlo 10 odstotkov ne glede na število zaposlenih. Če bo podjetje povečalo dohodek s povečanjem proizvodnje, bo pripadalo delovnemu kolektivu od povečanega dohodka tudi 10 odstotkov za povišanje plač ali za nove namestitve. Če se bo pa pokazalo, da je podjetje pridobilo določen del dohodka s povečanjem cen, se bo dodelil od tega dela plačnemu skladu znatno manjši odstotek.

Po drugem predlogu pa bi se naj za vsak izdelek določile plače po merskih enotah: po metru, kvadratnemu metru, prostorninskem metru, litru, kilogramu, toni itd.

Po obeh predlogih se plačni fond lahko poveča samo s povečanjem proizvodnje, z zmanjšanjem proizvodnih stroškov in le v neznatni meri s povečanjem dobička na podlagi povišanja cen. Novi plačni sistem bo silil podjetja, da bodo sprostila odvisno delovno silo, da bodo z zmanjšanjem proizvodnih stroškov in z dvigom storilnosti povečala gospodarski učinek in si tako zagotovila sredstva za izboljšanje plač in s tem standarda svojih delavcev.

Ivan Kreft

Poleg centralnega mešanega pevskega zbora DPD Svoboda deluje v M. Soboti še več pevskih zborov, med njimi tudi ne manjka pevcev v naših delovnih kolektivih. Na sliki: pevski zbor kolektiva Tovarne mlečnega prahu — vodi ga tovariš Franc Hajnšek (Foto Kološa)

darskih in drugih stvareh občine. Skoraj iste kompetence, kot so jih imeli prej okrajni ljudski odbori, pa nas morajo opominjati tudi na vse večjo odgovornost in ne smemo uhajati na stari kolosek, ko smo v materialnem in strokovnem oziru upravičeno pričakovali pomoči okrajnega ljudskega odbora.

LJUDJE SI VELIKO OBETAJO OD NOVIH OBČIN

Kako živo je hotenje po gospodarski krepitvi naše skupnosti, nam kažejo razgovori na zbiorih volivcev, v tem času tudi na občinskih zbiorih SZDL. Ljudje si obetajo od novih občinskih ljudskih odborov mnogo več, kot od občin v prejšnji politično-teritorialni razdelitvi. To hotenje mora bit danes občinskim ljudskim odborom merilo in pobuda za hitrejšo gospodarsko krepitev in osamosvojitve občine. Prav z uresničevanjem sklepov Sveta za gospodarstvo pri OLO, je moč zadovoljiti zahtevam in željam volivcev in to z izvajanjem teh sklepov ne kot nekih direktiv, ampak kot okvirnih napotkov, ki jim morajo dati šele občinski ljudski odbori pravo vsebino.

Na dnevnem redu:

Proizvodni načrti podjetij

Svet za gospodarstvo pri OLO M. Sobota je razpravljal na četrtkovi seji predvsem o predloženih proizvodnih načrtih podjetij. Pri obravnavanju posameznih predlogov so ugotovili, da vodstva podjetij niso upoštevala nekaterih novih gospodarskih določil in smernic predvsem kar se tiče produktivnosti podjetij. V vseh predlogih je bilo čutili zvišanje plačnih fondov, dočim so bile posamezne postavke, ki kažejo proizvodnost podjetja neizpremenjene, v primerjavi z lanskoletnimi proizvodnimi načrti. Svet je vse predloge zavrnil, Okrajni ljudski odbor pa bo organiziral še ta teden posvete s predstavniki podjetij z namenom, da se pomenijo predvsem o predlogih proizvodnih načrtov.

Na tej seji je bilo govora tudi o ustanovitvi Sveta za kmetijstvo

Občni zbori SZDL: Kakršno delo - tak je bil obračun

(Nadaljevanje s 1. strani)

Letne konference so bile skrbno pripravljene, razen redkih izjem (Murski Cruci, Salamenci, Predanovci, Vaneča). V poročilih so se dotaknili političnih vprašanj, glavna vsebina pa je bila posvečena gospodarskim vprašanjem in delu posameznih društev. V obravnavanju političnih vprašanj je bilo precej zanimanja za ureditev odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo in na splošno za mednarodni položaj. Bilo je precej pojasnjevanja, vendar je še vedno precej nerazumevanja in v zvezi s tem nezaupanja v iskrenost teh odnosov s strani vzhodnih držav, kar je bilo sicer redkeje izraženo v vprašanju, zakaj pa Madžarska ne uredi svojih obveznosti, ki jih ima do Jugoslavije. Gospodarska vprašanja so se začela tu in tam z vprašanji o prometnem davku. Govorili so tudi o tem, da so tu in tam zaklali marsikatero svinjo predčasno, ker so pač verjeli govoricam o prometnem davku, ki naj bi veljal po novem letu za

Vanek Siftar, predsednik Obč. odbora SZDL M. Sobota

vsak zakol. Pri tem je bilo nekaj pripomb, zakaj naš tisk ni reagiral na poroke, ki so se v jesenskih mesecih širile in bolj pojasnjeval ljudem, kako je stanje. Govorili so tudi o tem in razpravljali, da vsak ukrep ne stimulira proizvodnje, kot na primer prometni davek na predelavo olja. Vsa gospodarska vprašanja pa so se v glavnem izkristalizirala na kmetijskih problemih. Največ so govorili o kmetijskih zadrukah, njihovem poslovanju in vlogi, ki jo morajo imeti v bodoče. Cutiti je bilo nekaj zaskrbljenosti, kaj storiti, da bo kmetijska proizvodnja krila vse potrebe družine brez doslej toliko razširjenega postranskega zaslužka, ki pa je še mnogokrat na račun zamarnjenih sadovnjakov, travnikov, polj in gozdov. Na letni konferenci v Rakičanu so na primer predlagali in razpravljali, naj se osnujejo pospeševalni odseki kmetijskih združenj po posameznih vaseh. Iz teh delegatov naj se osnuje potem odbor pospeševalnega odseka pri KZ.

Na letnih konferencah je bilo tudi precej diskusije o regresih. Razpravljali so o malem kmetu, ki ne more kontrahirati žitaric, pač pa bi potreboval umetna gnojila za travnike, kar bi služilo izboljšanju živinoreje. Govorili so o popravilu ceste, o zidanju gasilskih domov. Za to so iskali domače vire v materialu in delovni sili.

Na letni konferenci osnovne organizacije Gorica so bili še konkretnosti. Sklenili so, da mora krajevni odbor organizirati čiščenje melioracijskih jarkov, s čimer se bo izboljšala kmetijska proizvodnja. Na nekaterih letnih konferencah so govorili o akcijah, ki jih naj izvrši krajevni odbor, organizacija pa naj bo politični mobilizator. Na letnih konferencah so tudi kritično ocenili delo ljudskega odbora. V Sodišinih so dali nekaj zelo tehtnih pripomb na račun dela krajevnih pisarne in uradnih ur. V Turpolju so predlagali, naj tudi v Soboti ustanovijo krajevne odbore, konkretno za Turpolje. Jasno je bila marsikje izražena tudi želja in zahteva, da se bodo organizacije borile, da bodo njihovi koristni in umestni predlogi bolj upoštevani kot so bili do sedaj. Razpravljali so tudi o gradnji dvorane v Soboti, v kateri naj bi bile redne gledališke predstave. Na letni konferenci v Mačkoveh in Krogu se je pojavil tudi človek, ki je pogledal malo pregloboko v kozarec, toda na zahtevo članov je moral utihniti in je odšel.

Na letnih konferencah so tudi kritično ocenili odnos, ki ga imajo posamezni uslužbenci in delavci do organizacije SZDL. Predvsem so ugotavljali, da so nekateri še izven članstva in se ne zanimajo za to zborov volitev, ne za množične sestanke.

Udeležba na volitvah v Soboti, Rakičanu in Bakovcih, kjer so imeli volitve ločene od letnih konferenc, je bila čez 95%, kar kar ni bilo še nikdar doslej; ob 11. uri so v glavnem že zaključila vsa volišča. Po do sedaj zbranih podatkih je bila povprečna udeležba na letnih konferencah - volitvah vaških organizacij 50%. V glavnem so povsod volili tajno. V večini primerov so se ljudje zavedali, da je aktivnost organizacije v marsičem odvisna od dobrega upravnega odbora in zato so dobro izbirali ter črtali mnoge, ki tega niso pričakovali. Komunisti, ki so jih kandidirali, so bili v glavnem tudi izvoljeni in to krepko.

Vse to je pokazalo, da so dobile organizacije v preteklem letu neko organizacijsko trdnost, kar se je videlo tudi v tem, da so razen Doline in Prosečke vasi, vse organizacije do letnih konferenc v celoti pobra-

le članarino za leto 1955. Novoizvoljena vodstva osnovnih organizacij so sestavljena v glavnem iz delavoljnih članov. Med njimi je tudi več mladincev kot jih je bilo prej.

Na letošnjih letnih konferencah je bilo manj primerov, da bi se člani branili funkcij, kot je to bilo ob priliki volitev krajevnih odborov. Novoizvoljena vodstva organizacij so že precejšnja garancija, da bo v letošnjem letu SZDL bolj zaživel kot lani, če bo seveda Občinski odbor SZDL kot celota in posamezni člani odbora čutili tako skrb kot doslej za osnovne organizacije in če bodo komunisti zares s svojo aktivnostjo izigorevali v SZDL.

Zaključki letnih konferenc kažejo, da imajo upravni odbori dobro nakazano smer svoje aktivnosti. Skrbeli bodo za delovanje in razvoj demokratičnega mehanizma, za delo krajevnih odborov in zborov volivcev, na katerih naj izvoljeni organi odnosno njihovi člani čimbolj seznanjajo ljudi s problematiko, poslušajo njihova mnenja in predloge.

Konference so tudi pokazale, da bodo morale osnovne organizacije bolj kot doslej skrbeti za KZ, v katerih mora biti vedno več socialistične orientacije, skrbeti bo treba, da se nenehno razvija zadržna demokracija in da bodo kmetijske zadruge s pritegovanjem kmetovalcev delale načrtno preko pospeševalnih odsekov za napredek kmetijstva. Organizacije SZDL bodo morale mobilizirati ljudi za konkretnije akcije iz pospeševalnih odsekov, ki bodo lahko že v vsakim mesecu prinašale vidne uspehe in bogato vračale investicije družbe in posameznikov. Organizacije bodo morale tudi več kot doslej razpravljati o problematiki gospodarskih organizacij, o delavskem samoupravljanju in mobilizirati vse člane SZDL za izpolnjevanje zaključkov IV. plenuma SZDL. — Konferenca so pokazale, da bo potrebno še bolj sistematično delo s člani, katerim je treba pojasnjevati politično stanje v svetu, kakor tudi naš notranji razvoj in družbeno ureditev ter perspektivo, za katero se moramo vsi boriti, od krajevnih odborov pa do ljudskih skupščin. Skrb za strokovna predavanja bodo morale bolj kot doslej prevzeti kmetijske zadruge, in to predvsem v okviru pospeševalnih odsekov in v skladu z načrti, ki jih ti imajo za napredek kmetijstva.

Razpravljali so tudi o kulturnem življenju. Tako so na primer v Dankovcih sklenili ustanoviti IZU. Bodo morale organizacije razvijati v vse smeri izobraževanja naših državljanov. Letne konference so razpravljale tudi o organizacijskih vprašanjih. V zvezi s tem so sklenili, da bodo do konca letošnjega leta s svojo aktivnostjo v organizaciji pritegnili nove člane (Gori-

ca, Rankovci in Bakovci). V Košarovicih, Moščancih in Pečarovicih so sklenili, da bodo na naslednji letni konferenci imeli v organizaciji že 50% volivcev. Te sklepe je možno izvršiti in upajmo, da bodo člani v prvi vrsti izpolnjevali lastne sklepe.

Med organizacijskimi vprašanji so razpravljali tudi o pomoči posameznim društvom in organizacijam. Ta pomoč naj bo predvsem v tem, da bodo člani SZDL najaktivnejši in s svojim delom, odnosom do ljudi in v pojasnjevanju naše socialistične poti vnašali pravo življenje v organizacije in društva. Tako pomoč je že doslej rodila uspehe v tem, da so v predpripravih za letne konference osn. organizacij SZDL tekle tudi priprave za letne skupščine PGD, ki so se tudi že končale v vsej občini. Poleg tega so končane že tudi letne skupščine kulturno-prosvetnih društev in telesno-vzgojnih društev »Partizana«. V Puconcih je bilo ustanovljeno tudi novo društvo Partizan.

Letne konference so tudi pokazale, da so organizacije začele resneje razpravljati o mladini in njeni organizaciji. Novi odbori osn. organizacij bodo morali prav posebej skrbeti za mladinsko organizacijo, da bo imela stalno vsebino, k čemur mora prispevati tudi KZ s polno odgovornostjo, kajti v mladinski organizaciji nam raste nov rod proizvajalcev.

Krajevnim odborom več poudarka tudi v občinskih predpisih

Občinski ljudski odbor Cankova je sprejel vrsto predpisov — odlokov v zvezi s stanovanjskimi zadevami, komunalno dejavnostjo, družbenimi skladi, trgovino in gostinstvom.

S temi predpisi je v prvi vrsti uredil in še povečal družbeno upravljanje s stanovanji. Stanovanjska vprašanja so urejena s tremi odloki. Med temi je najvažnejši odlok o odpovedi in razdeljevanju stanovanj, njegove določbe pa bodo omogočile ljudskemu odboru, da bo lahko bolj uspešno omejeval stanovanjsko krizo v občini. Dosedaj so namreč posamezniki po svoji volji razpolagali s stanovanji, kar je večkrat privedlo do precej hudih nepravilnosti in krivic; godile so se predvsem tistim, ki so stanovanje nujno potrebovali, pa ga niso mogli dobiti — bodisi zaradi samovolje stanodajalcev ali

Samo gospodarsko močne Kmetijske zadruge lahko uresničijo želje svojih članov

Na območju beltinske občine je 7 kmetijskih združenj, ki vključujejo 1737 kmečkih gospodarstev, to je nekaj več kot polovico vseh registriranih. Lanskoletni promet kmetijskih združenj v občini znaša nekaj nad 300 milijonov din, pri čemer predstavlja odkup precejšen del. Na razvoj združenjstva lani je zelo negativno vplivalo predvsem slabo poslovanje KZ Dokležovje in KZ Melinci, kjer sta poslovodja zakrivila občutne primankljaje. Tudi delo nekaterih ostalih kmetijskih združenj je pokazalo, da jih je treba reorganizirati, ker niso pokazale moči in volje, da bi se zasedrale v svojem okolišu.

Osnovna sredstva kmetijskih združenj so precejšnja. Samo združni domovi v Beltincih, Crenovcih, Trnju, D. Bistrici, G. Bistrici, Lipi in v Odrancih so ocenjeni na 54 milijonov din.

Pri sedmih kmetijskih združenjih je 5 živinorejskih odborov, 5 sadjar- skih, 5 poljedelskih, 2 strojna odbo- ra in 1 odbor za zaščito rastlin. V teh odborih, kakor tudi v upravnih odborih posameznih kmetijskih združenj, sodeluje že lepo število naprednih kmetovalcev, ki s svojim delom dokazujejo, da je edino kmetijska zadruga tista organizacija na vasi,

od katere je odvisen gospodarski uspeh tudi posameznih privatnih kmetovalcev, članov združenj.

Delo odborov kmetijskih združenj kaže, da so posvetili precej skrbi razvoju kmetijstva svojega območja, saj so zabeležili že nekaj lepih uspehov pri izbiri plemenske živine. Tudi kontrola molznosti krav je dobro organizirana in daje kmetovalcem važne podatke za primerjavo molznosti krav posameznih kmetovalcev. Odbor za poljedelstvo je uspešno posredoval obdelovanje zemlje s stroji. Čeprav imajo poljedelski odseki pri kmetijskih združenjih že precej poljedelskih in drugih strojev, jih je še vedno premalo, v primerjavi z narajajočimi potrebami. V vedno večjem poseganju po poljedelskih strojih pa se kaže tudi spoznanje posameznih članov združenj, ki so vseeno uvideli, da je obdelava zemlje s stroji mnogo cenejša, saj na ta način veliko prihranimo na času in delovni sili.

O tem, da bi se tudi letos razvijalo združništvo v beltinski občini po pravilni poti, ki so si jo nekatere kmetijske zadruge že začrtale, je razpravljal Svet za gospodarstvo pri Obč. LO v Beltincih na eni izmed svojih sej.

A. H.

Pet sej Sveta za gospodarstvo pri Obč. LO Ljutomer

V gospodarstvu ne smemo imeti mrtvih sil

Svet za gospodarstvo pri Obč. LO v Ljutomeru je pričel takoj po ustanovitvi delati v okviru novih pogojev in nalog. O rezultatih dela govori v tem prispevku tovariš M. Markrab.

Analiza polletnega plana proizvodnje je pokazala, da je bil plan izpolnjen kar se tiče dobička samo 20 odstotno. To je vplivalo slabo predvsem na priliv sredstev v različne sklade in v proračun. Svet je sklical posvetovanje predstavnikov podjetij, s katerimi so ugotavljali vzroke tako nizke realizacije. Podjetja niso bila dovolj seznanjena s prejšnjim okrajnim družbenim načrtom, to je bil glavni vzrok nizke realizacije dobička. Z nekaterimi nujnimi ukrepi in s trdnostjo postavljenim dejstvom, da moramo doseči predvidene postavke družbenega načrta, je svetu za gospodarstvo uspelo, da se je ob koncu leta planirana realizacija dobička občutno zvišala. V nekaterih ozirih nepravilno funkcioniranje družbenega načrta in nepravilni izpadi dobička n. pr. v trgovini in gostinstvu, so narekovali svetu sklep za obširne priprave, pri določanju posameznih postavk v družbenem načrtu nove občine. Od teh priprav je pričakoval svet za gospodarstvo dvojno korist: dati družbenemu načrtu pravo osnovo z realnimi pokazatelji posameznih gospodarskih panog in poiskati v gospodarstvu vse mrtve sile, ki jih je treba zbuditi in vključiti v proizvodni sistem.

LEPE RAZVOJNE MOŽNOSTI NEKATERIH OBRATOV

Od zbranih podatkov je pretresal svet za gospodarstvo o stanju v vseh gospodarskih panogah v občini. Kot osnovo za razvoj industrije je in obrti, so vzeli predvsem tiste panoge in podjetja, ki bodo z majhnimi investicijami in v kratkem času lahko občutno povečale proizvodnjo. To so predvsem opkarne, industrijsko podjetje »ZICA« in še nekaj drugih obratov, med njimi Lesno industrijski obrat v Ljutomeru, ki pa je v sklopu Lesno industrijskega podjetja Maribor.

Pregled stanja v obrtništvu je pokazal predvsem na nekatere pomanjkljivosti, ki jih je treba čimprej odpraviti. Kljub velikim potrebam po obrtnih izdelkih in storitvah, je registriranih v občini komaj 61% obrtnih obratov napram letu 1959; prav tako je s številom vajencev v obrti, saj je v uku le 70% vajencev in primerjavi s predvojnimi stanjem. Najmanj je razvita obrt v vinorodnih krajih, čeprav so za nemoten razvoj obrti v teh pre-

delih vsi pogoji. Največ razvojnih možnosti imajo vsekakor obrtni obrati socialističnega sektorja. Pečarstvo Lukavci, Elektoradio Ljutomer, Remont Ljutomer itd., predstavljajo v ljutomerski občini dobro osnovo obrti, o kateri računa občinski ljudski odbor, da bo že v kratkem razdobju zavzemala važno postavko pri gospodarski krepitvi občine. Da bi uresničili vse sklepe, ki se nanašajo na izboljšanje obrti, je sklical svet za gospodarstvo sestanek predstavnikov obrtnih podjetij, prav tako je povabil na posvet privatne obrtnike. Na tem sestanku so določili, da bodo zvišali dajatve vsem onim obrtnikom, ki nočejo sprejemati v učenje vajencev. Razen tega je imenoval svet posebno komisijo, ki se bo pečala predvsem s proučevanjem gospo-

Od kmetijskih združenj je odvisen napredek vasi

Svet za gospodarstvo se je lotil tudi vprašanja združništva. Na območju občine je 8 kmetijskih združenj, od teh so le tri gospodarsko dovolj močne, da lahko upajo na hiter in vsestranski razvoj. Svet je obravnaval reorganizacijo kmetijskih združenj skupno z Okrajno združno zvezo predvsem iz naslednjega vidika: kmetijska zadruga mora predstavljati steber naprednega kmetijstva in odigrati važno mobilizacijsko vlogo na vasi, kajti finančno in organizacijsko slabe kmetijske zadruge ne morejo biti kos vplivu in rasti nekaterih posameznikov, ki potiskajo vlogo kmetijske zadruge v ozadje. Kljub tem, nekaterim precej močnim kmetijskim združenjem, pa je ostalo izven kmetijskih združenj še okrog 1400 gospodarstev, kar predstavlja več kot polovico vseh gospodarstev v občini. Svet za gospodarstvo smatra za potrebno, da nudi vodstvom KZ čim več pomoči in to je ena izmed važnih nalog sveta v letošnjem letu.

Kmetijski odbor pri svetu za gospodarstvo je imel že takoj ob ustanovitvi kopico problemov, ki jih je moral obravnavati predvsem po nujnosti in splošni koristi. Istočasno razvijati vse panoge kmetijstva, to je smoter odbora. V občini je 16.020 ha zemlje, ki zahteva po raznovrstnosti kultur obsežno in vsestransko delo. Prvo, kar je smatral odbor za potrebno, je bil predlog o obnovi vinogradov, sadov-

darskih prilik in dajala svetu za gospodarstvo napotke za pravičen razvoj obrtniške dejavnosti.

Socialistični principi trgovanja slonijo tudi na solidni potrebi in veliki izbiri kakovostnega potrošnega blaga. V ljutomerskih trgovinah bi bilo prav, če bi se posamezne stroke specializirale, ločiti bi bilo namreč treba manufakturo od špece-rije in uvesti družbeno upravljanje trgovin. Reorganizacija v trgovski mreži, ki je bila izvedena predlani, je pokazala, da se je notranja organizacija v trgovini oprijela vsestransko pravičnih oblik, zato je potrebno, po mnenju sveta za gospodarstvo, posvetiti več skrbni le ureditvi posameznih lokalov, predvsem kar se tiče higienskih predpisov.

O NEKATERIH SKLEPIH

Večino sklepov je dal svet v pretres in potrditev občinskemu ljudskemu odboru, ki jih je potrdil in posredoval volivcem, ki razpravljajo o njih na zborih. Tako se ljudje seznanjajo s problematiko svojega in drugih krajev v občini in z umestnimi pripombami dajejo delu sveta za gospodarstvo vse globlji pomen.

V sorazmerno kratkem času, je uspelo Svetu za gospodarstvo pri Obč. LO v Ljutomeru, ugotoviti nekatere pomanjkljivosti in ugodne pogoje v lokalnem gospodarstvu, kar mu bo s pridom služilo pri sprejemanju družbenega načrta občine za letošnje leto. Razen tega kaže vsestranski pregled stanja, s kakšnimi gospodarskimi silami razpolaga občina in kje je ključ za sprostitev teh sil, ki jih moramo s treznimi in premišljenimi potezami prisiliti, da bodo služile delovnemu ljudstvu.

du, ne da bi se lastniki zavzeli za njih obnovo. Jarki ob cestah so bili redkokdaj očisti, klavarno so izgledali neočisti kanali ob poljskih poteh, njivah in travnikih itd. Večkrat je zaradi tega pretila nevarnost, da se bodo rodovitna zemljišča spremenila v močvirja. To bi bila velika gospodarska škoda. Z odlokom bodo odpravljena tudi razna prerekanja in spori pri izkoriščanju peska in gramoz iz potokov. Potočni pesek ali gramoz je splošna last, zato ga je potrebno primerno plačati in izkoriščati samo z dovoljenjem pristojnega krajevnega odbora. Tako pridobljena sredstva bodo krajevni odbori uporabili pri popravilnih cest, mostov itd. Zdej je torej vrsta na krajevnih odborih, da se odločno zavzamejo za uresničevanje teh odlokov in izboljšanje razmer v tem pogledu.

Ljudski odbor se je zavzel tudi za izboljšanje gospodarstva v občini in sprejel odlok o ustanovitvi sklada za kreditiranje gospodarskih investicij, odlok o ustanovitvi sklada za pospeševanje kmetijstva in odlok o ustanovitvi sklada za gradnjo stanovanjskih hiš.

V sklad za kreditiranje gospodarskih investicij se bodo stekala vsa ona sredstva, ki so si jih posamezniki neupravičeno pridobili in jih lahko občinski svet za gospodarstvo odvzame v skladu z zakonskimi predpisi. Dosedaj smo imeli v občini štiri primere v skupnem znesku 450 tisoč din. Kršitelji so si ta dohodek pridobili na nedovoljen način, saj so poslovali brez dovoljenja pristojnih organov. V sklad za pospeševanje kmetijstva se bodo stekala sredstva, ki bodo pridobljena od najemnin za zemljo in pridelke — razume se, od tistega, kar je pod občinsko upravo. Dosedaj so bila ta sredstva proračunski dohodek občine, odsihdob pa bo

Zbor sadjarjev Pomurja preložen

Po sporočilu Kmetijske inšpekcije pri OLO M. Sobota je preložen na kasnejši čas zbor sadjarjev Pomurja, ki bi moral biti večeraj, 25. januarja — zaradi organizacijskih ovir. Točen datum zbora bodo določili na Okrajni združni zvezi.

veljalo načelo: iz zemlje, za zemljo! V stanovanjskem skladu bomo zbirali sredstva, ki jih bomo pridobili s prodajo stanovanjskih hiš SLP, najemninami itd.

Z ustanovljenimi skladi bodo upravljali posebni upravni odbori, ki jih bo ljudski odbor imenoval na prihodnji seji. Njim je potemtakem zaupana važna družbena dolžnost, zato bo prav od njih v marsičem odvisen gospodarski napredek v občini.

S posebnim odlokom je ljudski odbor uredil plačevanje povprečne skočnine za plemenske bike. Vse posle v zvezi z vzdrževanjem plemenjakov in plačevanjem skočnine bodo odse- daj opravljale kmetijske zadruge, če jih bo za to pooblastil občinski gospodarski svet.

Omenjeni in še nekateri drugi odloki bodo objavljeni v Uradnem vestniku OLO M. Sobota, ki bo izhajal kot posebna priloga Pomurskega vestnika zato, da bi se kar največji krog naših prebivalcev seznanil s predpisi in sklepi občinskih ljudskih odborov.

Karel Vogrinčič

marveč v rednem in poštenem delu

Pragersko. Vlak ustavi, iz železniških voz se vsujejo potniki. Prav tam med zadnjimi, se pojavijo na stopnicah in peronu ženske, priletni moški, dekleta, fantje, z vrečami oprtani. Čakajo na vlak, ki jih bo odpeljal proti Celju, Ljubljani. Se kratak pozdrav, in že izgine »mariborčan« za ovinkom, vozeč prav tako natrpane nahrbtnike, košare, vreče. To so ljudje, po katerih si, žal, čestokrat slikajo potniki razmere v naših krajih — to so »švercarji«.

Resen problem beltinske občine

Na letni konferenci Zveze komunistov v Beltincih, so govorili med drugim tudi o nedovoljenem prekupčevanju, ki postaja že tradicionalno predvsem v vaseh Odranci in Lipa. Posamezniki iz teh vasi odkupujejo od ljudi, sedaj predvsem

kaj trgovske žilice, na krivi poti, ki vodi pogostokrat k pijančevanju. To je mogoče. S svojim poslom prekupčevalec ni vezan na noben redni delovni čas, zato mu prilike dopuščajo, da presedi ure in dneve v gostilni in zapravlja denar in čas. To ga obravnavali na občinski konferenci: slabe zdravstvene razmere v nekaterih krajih beltinske občine. Seveda vali večina ljudi krivdo na prenaseljenosti in neprimerne socialne razmere nekaterih družin, pri tem pa ne pomislijo, da je tudi v načinu življenja ob prekupčevanju klica vseh teh razmer. Razumljivo je, da mladino, ki živi v takih razmerah, niti najmanj ne zanima noben poklic in to posebno še, če ob vsaki priliki starši govorijo otrokom: »Kaj boš tri leta zastoj delal, če se da tudi drugače živeti in zaslužiti lepe denarce.« Ko pa že enkrat prime mladega člo-

dinar dražje. Pri vsem tem pa ne pomislijo, da ustvarja n. pr. Vajda export na račun tistih 50 par, ki za pridelovalca ne predstavlja skoraj nič, lep dobiček, od katerega živijo le tisti posamezniki, ki so zaposleni pri Vajda exportu. Če bi Vajda export odkupoval pri kmetijski zadruzi in bi se ta s tem dobičkom finančno okrepila, bi lahko ustvarjala tudi članom in nečlanom boljše življenjske pogoje, kar je za našega človeka izredno važno. Ni dovolj, da kritiziramo, če nimamo doma dovolj možnosti zaposlitve. Dobre delovne pogoje moramo ustvariti sami, če hočemo, da nam ne bo treba vsake pomladi iskati zaslužka kje drugje. Vseh teh stvari se ne zavedajo ljudje v središču »švercarstva«, v Odrancih in še kje. Gospodarska analiza beltinske občine je pokazala, da je v obrti izredno nizko število vajencev, kljub temu, da se je krajevna obrt že precej okrepila. V čem je vzrok? V nezanimanju mladine in staršev, kakor sem že omenil, in to prav

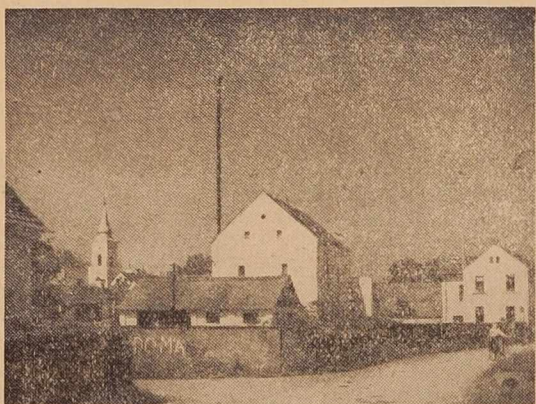
zaradi prekupčevanja. Najbrž še vsi ti ljudje niso nikoli pomislili, da bo enkrat odklenkalo tudi takemu načinu dela. Saj je ena izmed glavnih težav naše gospodarske politike v tem, da založimo trg s čim večjo izbiro potrošnega blaga. Kaj bodo takrat delali vsi ti ljudje, posebno mlajši, ki bodo ostali brez kakršnih koli kvalifikacij? To je pereč problem, ki odpira široko področje vsestranskega dela občinskega ljudskega odbora in vseh množičnih organizacij, ki pa morajo dobiti gospodarsko podlago v obrtni ali kateri koli drugi dejavnosti, ki bo lahko zaposlila vso delovno silo, katero sedaj zavajajo predvsem izredne prilike ob končanem sezonskem delu, da se vdaja dobičkarstvu, kar škoduje skupnosti in posamezniku. Tako predstavljajo edino kmetijske zadruge in obrt osnovo za prevzgojo ljudi v nekaterih krajih beltinske občine. Krepko bo treba pri vsem tem nastaviti oralo, kajti globoko so korenine. jm

Kadar nas kdo za vedno zapušta, nam je težko pri srcu; dvakrat težko pa nam je takrat, ko guse življenje onega, katerega življenje so krasile vrline poštenega in zgledega človeka. In to lahko zapišemo tudi ob smrti skromne, a vedno pridne Marije Poredošove, komunistke in delavke Tovarne perila »Mura«.

Dokler se je ni lotila kruta in zahrbtna bolezen, jo najdemo v vrsti najbolj marljivih delavk, zato ji je bilo tudi dano priznanje s tem, da je bila sprejeta v Zvezo komunistov. Marija je bila priljubljena tudi med delavkami, ki so jo najprej izbrale v vodstvo svoje sindikalne organizacije, pozneje pa še v delavski svet podjetja. V organih delavskega samoupravljanja je Marija vedno našla kakšno tehtno besedo ali predlog, ki je vzbudil pozornost v njenem krogu.

In ta zahrbtna bolezen ji je pretrgala že pred enim letom narahljano nit življenja. V soboški bolnišnici ji niso mogli pomagati, zato je morala umreti in se — čeprav prežgoda — za vedno posloviti od svojih delovnih tovarišic, soboških komunistov in delovnih ljudi. Naj ji bo domača zemlja lahka, mi pa jo bomo ohranili v trajnem spominu!

Motiv iz Beltince (Foto Kolosa)

jaica, kašo in orehova jedra, pred leti pa so trgovali tudi z mastjo in moko. Da je to dokaj resen problem, je razumljivo; saj težimo v vsej proizvodnji in trgovski dejavnosti za tem, da bi uveljavili načelo: čim manj posredovanja med tržiščem in potrošnikom. Pri teh švercarjih pa nastajajo naravnost nemogoče razlike med nakupno in prodajno ceno. Za primer naj navedem samo orehova jedra, ki so jih nekateri prodajali z 200 odstotnim čistim dobičkom. Ista stvar je z jajci; po deset din dobička pri kosu je za prekupčevalce čisto običajna stvar. Kmetovalci se navadno zanimajo za cene posameznih pridelkov na večjih tržiščih, v našem slučaju n. pr. v Mariboru. Ker vidijo, da so tam jajca mnogo dražja, hočejo na vsak način vnovčiti svoje pridelke po vedno višji ceni. Vse to seveda prekupčevalca ne moti; njegov zaslužek ostane v vsakem primeru sorazmerno isti, saj je zato prisiljen potrošnik, da daje za posamezne prehranske predmete vedno več.

Občinski ljudski odbor Beltinci se trudi, da bi zatrl tako nezdravo trgovanje, ki je živahno predvsem v poznem jesenskem in zimskem času. Iz teh krajev gre vsako pomlad mnogo ljudi na sezonsko delo. Ko pa je sezona pri kraju, jih velik del prične pridno prekupčevati. Nekateri gredo na sezonsko delo predvsem zato, da si oskrbijo tam nekaj denarnih sredstev, ki jih s prekupčevanjem čez zimo podvojijo ali potrojijo. Drugi pa med letom sploh nečejo iskati kakega poštenega zaslužka. »Saj to dobro nese« se izgovarjajo. So primeri, da so si posamezniki že pred leti zgradili predvsem z dobičkom pri prekupčevanju nove hiše.

Mladina ne sme po isti poti

Najbolj nezdrav pojav pri vsem tem pa je v tem, da starši sami zavajajo svoje otroke na taka špekulantska pota. Ko otrok odraste šoli, je razumljivo, da ga zaniče lahek zaslužek in tako se znajde mladi človek, posebno če ima še v sebi

veka prekupčevalska strast, ga je težko prepričati o nepravilnostih, v katere je zašel. Težko »a je usmeriti spet na pravo pot, da bi si s poštenim delom zagotovil trdnjši življenjski obstoj. Se težje je navedeti na bolj pošteno pot starejše ljudi, ki jim je prekupčevanje tako rekoč že v krvi, saj pogostokrat nakupovalec ne loči več med slo po prekupčevanju in med nujno življenjsko potrebo po tem poslu. Potem je neizogibno, če prekupčujejo nekateri samo zaradi prekupčevanja, da jim je čisto vseeno, ali ta dobiček koristno porabijo ali pa ga zapravijo.

A prav v tem je v veliki meri krivda, da so ti kraji, kjer se pečajo ljudje z nedovoljenim prekupčevanjem, socialno šibki, v kolikor tega dejstva ne podkrepljajo prebivalci sami, kot nekako moralno opravičilo za svoj špekulantski posel. Res je, da je povpreček obdelovalne zemlje v beltinski občini izredno nizek, saj pride na posamezno gospodarstvo komaj 2,5 ha obdelovalne zemlje; to predvsem zaradi goste naseljenosti, razen tega pa tudi zemlja ni povsod najboljša. To so objektivne težave. Drži pa to, da se prav ljudje, ki na tak protizakonit način trgujejo, ne zavedajo, da prav s takim načinom dela in življenja zavirajo splošno razvojno pot občine, kakor v gospodarskem tako v splošno-družbenem oziru. Odvrčati mladino od poštenega zaslužka pomeni, zadovoljiti se s takimi razmerami in še s slabšimi, kot so bile v teh krajih kdajkoli prej.

Sokrivci takega stanja so tudi tisti, ki prodajajo prekupčevalcem svoje pridelke. Delokrog švercarjev je izredno velik. Ajdo kupujejo po vsej Prlekiji, posamezniki zaidejo celo v Medžimurje. Tak izrazit primer daje tudi čakovsko podjetje Vajda export, ki hoče na vsak način imeti v beltinski občini svojo odkupno postajo. Občinski ljudski odbor postavlja vso stvar čisto pravilno: odkupuje naj domača kmetijska zadruga. Mnogi ljudje pa dajejo raje prekupčevalcem ali Vajda exportu in to za 50 par ali

Jože Kuhar, predsednik Obč. LO Martjanci

Nekaj besed o bogatih in revnih kmetih

V zadnjem času mnogo govorimo o preusmeritvi našega gospodarstva in nesorazmerju med življenjskimi pogoji delavca in kmeta; prvi da imajo slabe življenjske pogoje zaradi dragih kmetijskih pridelkov, drugemu pa da se je znatno izboljšala življenjska raven.

Priče smo različnim pojmovanjem. Zato čutim potrebo, da tudi jaz napišem nekaj besed o problematiki na podeželju in življenjski ravni kmetijske prebivalstva.

Napačno bi bilo, če bi enako cenili vse naše kmetovalce, saj so nji-

hovi življenjski pogoji tako različni, da jih pač ne moremo metati v en koš. Eni težijo za tem, da bi izboljšali svoje gospodarstvo in s tem tudi življenjske pogoje, drugi pa ne kažejo za to posebnega zanimanja. Eni živijo bolje, drugi slabše. Eni celo uporabljajo osnovna sredstva za to, da si lahko privoščijo kaj boljšega. Tudi oblast ne bi mogla izenačiti njihove življenjske ravni. Kmetovalci si lahko zagotovijo življenjski obstoj, edinole s svojimi pobudami in prizadevanjem.

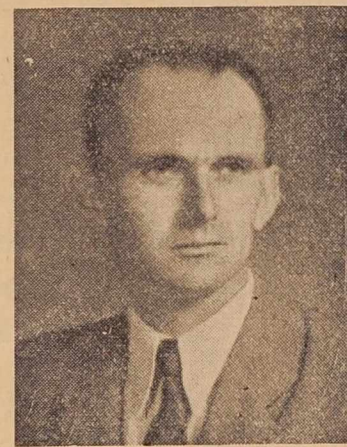
LE MOJSTRI SVOJEGA POSLA IMAJO LEPE DOHODKE

Je precej kmetov, ki so si izboljšali življenjske pogoje s tem, da so več pridelali in svoje dobrine vnovčili na trgu po ugodnih cenah. To so tisti mali, srednji in veliki kmetje, ki napredno gospodarijo, imajo vzorno urejene kmetije in so tudi strokovni mojstri svojega posla. Svoje hektarske donose so izboljšali z umetnimi gnojili, ki so jih dobili po ugodnih cenah, redijo dobro plemensko živino, pridelujejo dobro semensko blago, skrbno negovani sadovnjaki jim dobro obrodi, lepe denarje jim je vrgel krompir itd. Vse to je zahtevalo od njih mnogo truda. Takšnim kmetom pripada vse priznanje, četudi se je izboljšala njihova življenjska raven. Če bi vsi kmetovalci tako delali, bi imeli več pridelkov na trgu in kmetično blago bi se pocenilo, vzporedno z njim pa tudi industrijski izdelki. Mar ni to tudi pot do boljše življenjske ravni našega delavca?

Imamo drugo skupino kmetov, ki se sicer trudijo, da bi svoja posestva primerno uredili, povečali pridelek in si ustvarili večje dohodke, vendar se jim to ne posreči, bodisi da jih je v preteklosti doletela večja nesreča ali pa bolezen v družini. Zaradi pomanjkanja denarja ne morejo nikamor, ne morejo zamenjati semena, si nabaviti dovolj umetnih gnojil, redilnih krmil za živino, pomožnih strojev za obdelovanje zemlje. Stiskajo jih finančne težave, zato pa ne morejo več pridelati, čeprav to hočejo doseči. Takim družinam bi morale bolj pomagati naše kmetijske zadruge po svojih kreditnih odsekih, ki pa so, žal, še dokaj šibki. Kmetje sicer imajo precej prihranjenega denarja, nimajo pa zaupanja v kreditne odseke, zato ne vlagajo svojih prihrankov. Od kod nezaupanje? Morda se vleče še iz stare Jugoslavije, ko jim je v hranilnicah propadel denar, morda se bojijo obdavčitve po ugotovljenem dohodku? Po svoje vplivajo na kmeta tudi nekateri tovariši, ki ga kaj hitro ožigosajo kot špekulanta, če ima prihranjenega nekaj denarja. Ali je res špekulant tisti kmet, ki si z varčevanjem in pridnim delom prihrani večjo vsoto denarja? Odgovor je preprost: ni! Kakor si morajo podjetja in druge ustanove ustvarjati amortizacijski sklad, tako mora imeti tudi kmetovalec neki sklad, iz katerega lahko črpa rezervna sredstva, če mu je to potrebno ali če ga doleti nesreča. Seveda ni prav, da drži denar doma! Naše kmetijske zadruge bi si morale z boljšim poslovanjem pridobiti zaupanje med kmetovalci, da bi vlagali denar na hranilne knjižice. Zagotoviti bi morale tajnost njihovih vlog, jamstvo in možnost, da lahko kdajkoli dobijo denar nazaj. Od tega bi imeli lepe koristi; denar ne bi ležal neizkoriščen, sovaščani bi lahko dobili v svoji zadruzi kredite itd. Ta sistem varčevanja bi morali bolj propagirati na podeželju, da bi se

obnesel. Tudi družba naj bi dajala več srednjeročnih kreditov, predvsem tistim kmetovalcem, ki sicer hočejo več pridelati, pa tega ne morejo doseči zaradi pomanjkanja denarja.

V tretji skupini pa so tisti kmetovalci — na žalost jih je pri nas kar precej — ki zelo slabo živijo. Ponavadi se ti ljudje ne morejo sprijazniti z napredkom, gospoda-

Jože Kuhar, predsednik Obč. LO Martjanci

rijo pač tako, kot so njihovi predniki, njihova zemlja je že izčrpana in ne morejo pridobiti niti toliko dohodkov, kot znaša osnova za obdavčitev. Prejemkov nimajo toliko, da bi plačevali davke in krili najnujnejše izdatke. Obdavčitev po katastru jim kajpak ne prizanaša. Zato morajo večkrat prodati inventar in celo nepremičnine. Tu pa je potem največkrat začetek revščine in gorja v družini. Ali je tako početje na mestu sedaj, ko je tehnika že na tako visoki stopnji? Prav gotovo ne. Naša naloga naj bi bila, da bi se strokovno izobraževali, bolj smotno obdelovali svoja posestva in pridelali več kot sedaj, skratka: da bi tudi v tem pogledu korakali vstrec z drugimi naprednimi kmetijskimi državami. Na žalost pa še vedno ugotavljamo, da je precej naših sadovnjakov opustošenih, saj se zanje mnogo ne zmenimo in jim je desetletja nismo gnojili. Razglasi ljudskih odborov o obveznem čiščenju in škropljenju sadnega drevja naletijo večkrat na gluha ušesa, zato moramo s kaznovanjem in zakonskimi predpisi siliti ljudi k temu, da bi zavarovali svoje imetje pred propadom. Ali bomo tako početje lahko opravičili pred našimi otroci, ki nas bodo nekoč vprašali, zakaj nimamo sadja, ko ga bo drugod v izobilju? Umno gospodarjenje pa terja od nas tudi primerno znanje. Naši sezonci, ki so hodili po tujih deželah, nam večkrat pripovedujejo o tem, kako so kmetje tam izobraženi. Ali jih tudi pri nas posnemamo? V Prekmurju je kmetijska šola, v njej pa zelo

malo naših mladih ljudi. Na žalost moramo ugotoviti, da je v naši pokrajini najmanj zanimanja za kmetijsko šolstvo. Kmetijsko-gospodarske šole so zelo slabo obiskane, čeprav imamo pri roki toliko sredstev, da bi lahko bile povsod.

POMOČ JE TU, LE DOBRA VOLJA JE POTREBNA

Pri Okrajni zadružni zvezi in drugod imamo strokovnjake, ki bi radi predavali in s svojimi strokovnimi nasveti pomagali kmetovalcem. Potrebno je samo ljudi spraviti skupaj. Toda za to je pri nas vse premalo zanimanja in čestokrat se zgodi, da mora predavatelj gledati pred sabo samo prazne klopi. Srednje dobra udeležba na predavanjih je že prava redkost. Glejte; vzorni kmetje se kar naprej izpopolnjujejo in izobražujejo, drugi pa z zaprtimi očmi drviyo v prepad! Kje so vzroki za tako mlahnost, da se večina kmetovalcev ne zanima za svoj poklic, da nima veselja do kmetijstva, da mladina zasuša kmetije in rajši odhaja v tovarne itd.? Morda ne vidi bodočnosti v kmetijstvu, morda se počuti zapostavljeno v pogledu kulturnega izživljanja? K temu smo precej pripomogli v zadnjih letih, ko smo bili premalo pozorni na kmetijstvo in smo včasih že kar postrani gledali na prizadevnega kmeta.

To pa nam ne sme jemati volje do življenja, kajti družba že daje težke milijone za napredek kmetijstva. Omenimo naj samo regres pri prodaji umetnih gnojil in kmetijskih strojev, pomoč pri gradnji silosov in gnojišč, pomoč pri obnovi sadovnjakov in vinogradov, nagrada najboljšim živinorejcem in sadjarjem itd. Mar niso to prepričljivi izrazi naklonjenosti družbe do naprednih kmetovalcev?

VEČ PRIDELKOV, VEČJI DOHODKI, BOLJŠE ŽIVLJENJE

Naša dolžnost je, da se borimo za večje pridelke in tudi dohodke, kajti s tem bomo samo koristili sebi in skupnosti. Zajemajmo koristno iz predavanj, zborov volivcev in množičnih sestankov, sodelujmo pri odstranjevanju naših problemov. Priznajmo svoje napake in pokažimo na nepravilnosti, ki jih vidimo drugod. Tudi v naših podjetjih ni vse v najlepšem redu, tudi tam bi lahko z večjo storilnostjo bistveno prispevali k pocenitvi industrijskih izdelkov za široko potrošnjo. Vedno le ni krivec samo kmet, če se prehranske potrebe podražijo kar za 50 do 100 odstotkov! Največkrat je vmes nepotrebno posredništvo ali pa težnja po dobičkih v trgovini.

Skoraj bi pozabili tisto skupino ljudi, katere javnost prištevata h kmetom in zelo dobro živijo — največkrat na račun pridelovalca in potrošnika. Take ljudi najdemo med kmeti in delavci, med obrtniki in trgovci, uslužbenci — v vseh sektorjih lastništva. O teh ljudeh ne bi več pisal, kajti oni spadajo bolj v pristojnost tržne in finančne inspekcije, organov, ki čuvajo zakonitost.

Poudarjam še enkrat: naš kmetovalec lahko doseže stabilno in dobro življenjsko raven samo z večjim veseljem do dela, strokovno izobrazbo in večjim prizadevanjem za svoje dohodke. Pri tem pa naj bo deležen še večje pomoči oblasti in množičnih organizacij. Blagostanje za naše prebivalstvo bomo namreč lahko dosegli le s skupnim prizadevanjem.

Raztresene parcele jih močno ovirajo

Soboško kmetijsko gospodarstvo posluje že od leta 1948. Delovni kolektiv je moral dosedaj prebroditi veliko težav in neprijetnosti. Najprej je imela mestna ekonomija 82 ha obdelovalne zemlje, sedanje posestvo pa je imela 163 ha — in to v 83 parcelah in v osmih katastrskih občinah! Največji problem je: arondacija zemlje. Posestvo je bilo brez skladišč in upravnega poslopja. Pilsarno so imeli v leseni kolibi. Bili so brez vsakega prostora, v katerem bi lahko imeli sindikalne ali delovne sestanke.

Svojo željo po boljšem pa so uresničili v pičlih treh mesecih. Zgradili so si lepo upravno poslopje. Obveznosti do skupnosti po posestvom izpolnilo 100-odstotno. Pridelujejo žito, povrtnine in industrijske rastline, redijo plemensko ži-

vino in svinje, letos pa bodo posvetili več pozornosti tudi pridelovanju semen raznih vrst.

Lani je bilo na posestvu zaposlenih 42 ljudi. Poživeti bo potrebno delovanje sindikalne organizacije, kajti kolektiv je še mlad, zato pa potrebuje vsestransko moralno in gnotno pomoč. Zaposleno osebje je zadovoljno z mesečnimi prejemki; če jim je namreč potrebno kaj kupiti za prehrano svojih družin, dobijo dobrine na posestvu po minimalni ceni.

V bodoče bodo morali še bolj gnojiti zemljo. V lanskem letu pridobljene parcele so namreč v zelo slabem stanju, saj niso bile dobro obdelane in pognojene, hektarski donos pa je bil na njih povprečen. Posestvo bi bilo potrebno še bolj mehanizirati. F.F.

V novi soboški transfuzijski postaji v šolah Ljutomerske občine

Nekam negotovi so bili naši k-raki, ki smo jih ubrali proti novi soboški transfuzijski postaji — m-lem, a ličnem posloppju, ki stoji na dvorišču, sredi večjih bolnišničnih vrstnikov. Kako tudi ne bi; med nami so bili tudi taki, ki so se prvič odločili: dal bom svojo kri za so-človeka, bolnika, porodnico, pone- srečena...

Našo negotovost, rekli bi, celo nestrpnost pa je lajšal prijeten ob- čutek, da bomo vsaj malenkost žrtvovali za tistega, ki je v nesreči, stiski... Zagonetne predhodke so kmalu razblinili nasmejani obrazi medicinskih sestrah, bolničarjev, službojočih zdravnikov dr. Lan- ščaka. Da vam predstavim pisano družino sedemnajstih ljudi, ki so se 14. januarja prvič zbrali v ča- kalnici transfuzijske postaje: med nami seveda ne manjka vedno vedrega Vaneka Siftarja — tako je tudi prav, saj kot zvezni poslanec prav gotovo želi zgledovati svojim volivcem — ne malce vaše zaprtega novinarja, tajnika OZZ, uslužbenca OLO, delavke Tovarne mlečnega prahu, gospodinje in kmečkega člo- veka, ki se je precej razlikoval od nas drugih po svojem obilnem »bleku«. Medtem ko so eni posedli okrog lepo pogrnjene mize in ugi- bali, kaj bi bilo, če bi mala Marica podarila svojo kri stasitemu Pišti — vmes je padla tudi kaka okrogla, pa so drugi čakali v vrsti, da jim je prijazna sestra popisala in jim izročila karton z vsemi potrebnimi podatki. Pa vsak se je moral celo podpisati, da se ne bo tistega dne vozil s parobrodom ali avionom. Brez skrbi, saj smo dobro melani- zirani Pomurci!

Meni novinarska žilica ni in ni dala miru, pa sem pobral dr. Lan- ščaka, kaj bo vendar s krvjo, ki se bo zdaj ali zdaj pocedila iz naših žil.

»Nekaj je bomo takoj porabili, kajti na naših oddelkih že imamo par bolnikov, ki komaj čakajo na njo... To jim boste ustregli! Ko bi le mogli brati izraze hvaležnosti na njihovih obrazih! Sicer pa bomo po- darjeno kri redno pošiljali v Ljub- ljano, kjer jo bodo konservirali in jo tako ohranili za daljšo dobo. Kri potrebujemo po vsej republiki in vsem bolnišnicam bo dobrodošla, transfuzijske postaje pa imamo pri nas samo štiri. Četrta je naša — so- boška!«

»Tovariš, na vrsti ste, vstopite, prosim!« je prekinil najin razgovor mož v beli halji. Z dr. Lanščakom sva hitro opravila. Meril nam je krvni pritisk. »No... — pa začnimo!« sem si dejal in vstopil v sobico, opremljeno z vsemogočimi epru- vetami, brizgalkami, cevčicami... Pričakoval sem tisti znani nagovor naših »dohtarjev«: Slecite se! Pa le ni bilo tako, samo levico sem po- molil tja za prvi poskus. Dva ko- maj zaznavna vboda v kožo in že sem prestal prvo preizkušnjo. Meni so sledili ostali. Vsak izmed nas pa se je vrnil v čakalnico z novim sporočilom: A. B. O... « Bili smo torej v oddelku za ugotavljanje krvne skupine in sedimentacijo (ugotavljanje usedlin v krvi).

V rentgenskem oddelku nas je nasmejan pričakal ravnatelj sobo- ške bolnišnice dr. Starc. Tja smo šli v gosjem repu, da bi nas bilo videti več. Po krašjem razgo- voru o tem, ali je bolj škodljivo kajenje cigaret ali pa pipe, in naši »strokovni« ugotovitvi, da ni zdravo ne eno ne drugo, so ugasnili luči. Stopali smo eden za drugim pred ploščo, da so nas »preslikali« — ka- kor že temu pravimo v naših kra- jih. Vse je šlo gladko in brez težav od rok, le pri našem »debelusku« smo se ustavili in priporočali dr. Starcu: »Dobro ga pregledjte, morda pa ima človek le preveč vin- skega kamna v želodcu. Bojimo se, da ne bi dobil jetike tisti, ki bo okusil njegovo kri.«

„Tovariš, prosim, ali smemo prisesti?“

Nedeljski popoldan je bil, ko me je »Korošec« odložil na mariborski postaji, kjer sem moral uro in pol čakati na »Ptujčana«, ki me bo po- tegnil čez Dravo in dalje v Pomurje, kjer se vedno sonce smeje iz plave sinjine.

Kam naj stopim iz labirinta nove postaje v Mariboru? Zgledam restav- racijo, pa jo mahnem na dva deci brizganca, da bo ura prej potekla in bodo noge tople. Vstopim, se vse- dem k prosti mizi, se razgledujem in si ogledujem sražen lokal.

Tedaj vstopi petčlanska družina. Polni, zdravi dečelčni obrazi otrok in skromne, čedne postave njihovih staršev so napravili otis solidnih de- lovnihi ljudi. Najmanjši izmed otrok stopi pogumno in pljudno k mizi, pozdravi z lepim pozdravom, želeč dober večer, in poprosi:

»Tovariš, prosim, dovolite, da pri- sedemo? Prosim! Mimo se je vrnil in sporočil čakajočim, da je prostor nezaseden.

Prišli so in prisedli. Začeli so se

Potem je šlo zares. V čakalnici so nas oblekli v belo, kakor da bo- mo prisostvovali največji operaciji dandanašnje dobe. Pa nič zato: opreznost je vedno na mestu, po- sebno sedaj, ko gre za našo kri, ki se bo morda že jutri pretakala (?). Vanek Siftar je bil prvi na vrsti. Vse je tiho »prenašale«, ko si je obuval »bele čevlje«, si nataknil belo haljo in si nadel »pekarsko« kapo — naj mi ne zameri, kajti jaz nisem kriv, če je bila za njega za spoznanje premajhna — toda ko so mu privezali na nos in usta belo tančico, si ni mogel kaj, da ne bi hudomušno pripomnil: »Cujte ven- dar, tovariši, kako pa bi bilo pred volivci, če bi se tako olišpan in za- varovan pojavil pred njimi. To bi me poslušali, kajne?«

V transfuzijski sobi je bilo že vse pripravljeno — od ljudi do po- trebnih instrumentov. Vaneku so najprej potipali žilo. Pa kaj bi: saj smo možati ljudje in ne solzavci, da bi stekali pri vsaki malenkosti! Priznam: precej me je pogrelo, ko sem se vlegel na »operacijsko mizo« in čakal na tisti trenutek... Ko pa sem vtaknil v mišičah prevezano in v belo oblečeno levico skozi linico — prostor med »bolnikom« in »ope- raterji« je namreč pregrajen, da se ne bi prehitro komu pripetila »ka- tastrofa« — in začutil, da me je malce zbadlo tam, kjer se roka pri laktu pregiblje, mi je odleglo. Ozrl sem se skozi linico in opazil, kako curlja moja kri v skrbno priprav- ljeno stekleničico. In reči moram: vedel sem, da je moja kri rdeča, da

pa je tako gosta, tega ne bi niko- mur verjel.

Pri okrepcilu — postregli so nas s krepko porcijo sira in klobas, z belim kruhom in rumovim čajem — sem razmišljal: O, koliko je še ljudi pri nas, ki bi prav gotovo da- li svojo kri, pa jih razni predhodki vlečejo od tega dejanja. Da jih bo bolelo, da jim bo slabo in ne vem kaj še vse!

S takimi občutki smo se tudi

Ugotovitve šolskega odbora v Orehovcih:

Nujna potreba po razširitvi šole —

V dveh učilnicah 190 otrok

Nekako pred 6 leti so odprli šolo v Orehovcih pri Radgoni. Prenovili so staro zidnico in odprli dva raz- reda, otroci ostalih razredov pa so hodili v šolo v Radgoni. Za prvo silo so prostori zadostovali. Pozneje se je šola razvila v štirirazrednico. Danes je na štirirazredni osnovni šoli 132 učencev, obiskuje pa jo še 35 učencev kmetijsko-gospodarske šole in 23 učenec zdravstvenega te- čaja Rdečega križa. Torej pride na dve učilnici 190 otrok, kar še daleč ne ustreza niti zdravstvenim niti pedagoškim predpisom. Zaradi po- manjkanja primernih prostorov in zaradi velikega števila otrok, se

lepo in pljudno pogovarjati, kaj bo- do naročili. Očka si je zaželel 2 dl vina, mati malinovca, otroci pa oran- že. Mirno so počakali postrežbe. Očka so spraševali in on jim je pljudno odgovarjal. Mirno, potrpež- ljivo jim je pojasnjeval vse, kar so videli in za kar so se zanimali. Ko so bili postreženi, so osi trije dečki pljudno ponudili po eno rezino oran- že staršem in šele nato so postregli sebi. Razmišljal sem, kdo so in od- kod? Moje ugibanje so kmalu rešili sami. Zvedel sem, da so delavska družina tovarne X.

Ves zadovoljen, bogat novega le- lega doživlja, sem ostal, se lepo po- slovil in odšel na pripravljen vlak ter sklenil to obelodaniti.

Toda: oh, ali je mogoče? Pred vlakom se mi je nutil polarno na- sproten prizor. Vstopa mlad zakon- ski par. On pijan robanti in psuje malo hčerkico, ki se ga oklepa, mati drži v naročju deklico, ki od strahu joka. Kako nasprotno...!

Prof. Stefan Rous

prvi krvodajalci podajali v novo poslopje soboške transfuzijske po- staje, toda na svoje domove smo se vračali z drugačnimi: v nas sta bila zadovoljstvo in občutek, da se bo naš življenjski sok morda že jutri pretakal po žilah sočloveka, mu v

Skupina prvih krvodajalcev o živalnem pomenku — morda tudi ugibanju — kako bo...?!

(Foto Kološa)

šole v Podgradju. Tako ima sedaj okrog 100 otrok krajšo pot v šolo.

Delo v popoldanskih urah ni tako uspeš- no, kakor je dopoldansko. Tudi učbeniki ni- so primerni. V osnovni šoli bi morali pred- vsem paziti na smiselno čitanje in na lepo pisavo. Otroci, ki ne bi imeli teh kvalifika- cij, naj ne gre v gimnazijo. Cilj splošne izobrazbe je, da bi bila čimvišja izobrazba omogočena čimvečjemu številu otrok. To je v naši občini mogoče uveljaviti, saj hodi v nižjo gimnazijo okrog 65 % vseh šoloobvez- nih otrok.

Velik problem pri nas so tudi pastirčki. Na vseh šolah jih imamo 124 ali 8 %. Kljub vsem tem resnim problemom je uspeh po- zitivnih v občinskem merilu 76 %, kar je

Prleščina na mariborskem odru

V soboto, 7. januarja 1956 je bila v mariborskem gledališču zanimiva premiera. SNG v Mariboru je po- izkusilo nekaj posebnega. Pripravi- lo je delo v enem izmed slovenskih narečij — v prleščini. Bila je to dra- ma »Či-zoveš hujdiča« češkega dra- matika Jana Drdre, ki jo je v slo- venščino prevedel Janko Liška, v prleščino pa jo je »obrnal« bralcem »Pomurskega vestnika« dobro po- znani Hongapaj (Jan Baukart). Uspeh predstave je bil velik. Po iz- javah kritikov je to ena najboljših predstav mariborskega gledališča po osvoboditvi. Avtor se v drami nor- čuje iz vražjevnosti in svetohlin- stva, predvsem prijetno in polno ve- dredga humorja je norčevanje iz »svetih in pobožnih ljudi«. To je komedija, ki pa je s prleškim na- rečjem pridobila mnogo na sočnosti in humorju, česar s knjižno slo- venščino ne doseže.

Igro je pripravil Fran Žizek (av- tor Miklove Zale in še nekaterih

razmeroma dobra ocena. Slabše je seveda v nižji gimnaziji, ki sta dve v naši občini. Tu je procent pozitivnih dosti nižji in znaša v občinskem merilu komaj 56,5 %. Tu je največ težav v tem, da se dijaki, zlasti oni iz vinskih predelov nečijo in tudi ne morejo učiti. Če bi starši teh otrok kazali potrebno veselje za šolo, bi seveda bilo do- sti lažje. Najslabše so ocene v tujem jeziku, matematiki in slovenščini. Kje so vzroki, je težko povedati v eni sapi. Ne mislim jih sedaj naštevati, poudariti bi bilo treba le to, da se danes skoraj vsi vzgojitelji zana- šamo na reformo šole, ki bi naj po mnenju nekaterih rešila vse današnje probleme. To je zmotno mišljenje. Nikakor se ne smemo ob tem uspraviti. Dober uspeh v šoli bo še vedno odvisen od učiteljevega dela v raz- redu in od njegovega prizadevanja. Razum- ljivo je, da tudi reforma šole ne bo smela primesti take liberalizacije v razred, da bi šlo poučevanje v šoli brez vsakega napora. Tega se tudi prosvetni delavci zavedamo, vendar bomo tudi v naprej morali gledati za tem, da se naše šolske prilike, ki so ponekod prav slabe, vsaj nekoliko izbolj- šajo.

Tovariš Pirher, predsednik okrajnega sveta za šolstvo, je govoril o vsebinskem delu v naši šoli. Ponekod radi vzgojitelji na to pozabljajo. Pouk zgodovine mora biti tak, da bodo dijaki pri njem tudi spozna- vali in vrednotili današnje našo družbo, zato mora učitelj in vzgojitelj govoriti tudi iz svojega prepričanja. Svet je tudi sprejel pomembne sklepe za spremembo šolskega ko- ledarja, da se naj v šoli sproti ocenjuje, da naj učiteljstvo več dela s slabici, da bo- mo v bodoče na roditeljskih sestankih ob- ravnavali ocene dijakov, da bo svet za šol- stvo nabavil dva diapozitiva za večja centra v Ljutomeru in v Križevcih, in da bomo vestno preštudirali gradivo, ki ga je izde- lala zvezna komisija za reformo šolstva, in bo v kratkem poslano tuda na šole. S tem gradivom bo seveda treba tudi seznaniti starše in javnost.

J. Majcen

Gostje iz Varaždina v Murski Soboti

V ponedeljek, 23. januarja zve- čer, je gostoval v M. Soboti orkester Narodnega gledališča »August Ce- sarec« iz Varaždina, ki je ob sodelo- vanju solistov operete Zinke Milin- kovič, Rudolfa Ljubiča in Rudolfa Posavca, priredil v novi kinodvorani koncert popularnih melodij in na- pevov.

Na sporedu so bile skladbe Ivana Zajca, W. Poppa, E. Kalmana, A. Dvoraka, F. Leharja, J. Gotovca. J. Brahmsa in narodne pesmi. Go- stje so izvedli svoj program v sploš- no zadovoljstvo navzočih poslušal- cev, ki so ansambel po vsaki točki toplo pozdravljali. Orkester je z uspehom vodil dirigent Vladimir Šcedrov.

Ponedeljkovo gostovanje Varaž- dincev nam je ostalo v prijetnem spominu kot lep prispevek h kultur- nemu zblizovanju slovenskega in bratskega hrvatskega naroda. Umet- niki želimo še kdaj srečati na sobo- škem odru, veseli pa bomo tudi dramskega ansambla, če bo lahko kdaj prišel k nam v goste. —ko

ki sedaj stanuje v neprimernem prostoru. Omenjeni prostori bi se pridobili z nadzidavo na sedanjem posloppju. Po mnenju šolskega od- bora bi ta nadzidava z novim ostreš- jem (staro je neuporabno) stala le milijon dinarjev. Starši otrok so na roditeljskem sestanku obljubili, da dajo les in potrebno delovno silo.

O predlogu so razpravljali tudi na seji sveta za šolstvo. Pri raz- pravi je padel še drug dalekosež- nejši predlog za prenovitev nekega poslopja na drugem mestu, ki ne bi bil samo izhod za silo. Oba predloga bo proučila strokovna komisija. Ik.

Delo Ljudske tehnike v Lendavi ni bilo najboljšje

Člani Ljudske tehnike v Lendavi so imeli lani številne težave. Občni zbor pa je potrdil, da so vseeno precej storili: prav posebno radio sekcija, ki je delovala pod vodstvom tov. Sabjana. Ta sekcija deluje že drugo leto in je priredila več tečajev. Razveseljivo je, da se je v sekcijo vključilo tudi lepo število dijakov, ki kažejo pri delu izredno zanimanje. Aktivna je bila še foto sekcija, kljub temu, da ni imela za delo primernih prostorov. Najmanj je delala av- to-moto sekcija, kljub ugodnim prostorom in motornemu vozilu, ki so ga popravljali vse leto. V tej sekciji ni bilo ljudi, ki bi usmerjali delo.

Po daljši razpravi so člani društva skle- nili, da se iz dosedanjega društva Ljudske tehnike v Lendavi ustanovi: radio — foto in avto-moto klub. Vsi trije imajo danes na razpolago primerne prostore, tako da bo delo v bodoče bolj uspešno. Veliko zanimanje je za foto-klub, ki bo dobil prostore v nižji gimnaziji. Se ta mesec bodo popravili avto- mobil, tako da bo lahko začela z delom tudi avto-moto sekcija. Sekcije bodo letos, ko proslavljamo 10. obletnico ustanovitve LT, razstavljale svoje izdelke. —jo

ZANIMIVOSTI

MOTORNA KOLESA IZ DOMAČE TOVARNE

V tovarni motornih koles »Mo- tos« v Kopru bodo letos izdelali okrog 2000 motornih koles. Cena motorjev 125 ccm bo 280.000, 250 ccm pa 375.000 in 390.000 din. Pravijo pa, da se bodo cene v doglednem času primerno znižale. Ker se tovarna zelo hitro širi, bodo po dveh letih, morda še celo prej, mesečno izde- lali po 2000 motorjev. — Po načrtu bo tovarna imela nad 2000 delav- cev. Sedaj jih ima nekaj čez 200.

VEDNO VEČ JEKLA IN ZELEZA

Naše domače železarnе so v letu 1955 izdelale 800.000 ton jekla in 500.000 ton surovega železa. V letu 1959 smo v Jugoslaviji izdelali le 200.000 ton jekla in 100.000 ton su- rovega železa.

V MESECU »POMURSKEGA VEST- NIKA« STORIMO VSE, DA BO NAS DOMACI LIST PRODRL V SLEHERNO VAS, V POSLEDNJO KMEČKO HISO

Kratek, zelo kratek obisk v Turnišču

(Naša reportaža)

»Turnišče! Izstopi kdo?«
»Izstopijo!«
Ne spominjam se točno, ampak zdi se mi, da smo izstopili trije. Nisem videl prvič turniških hiš. Slučaj je nanesel, da sem si pred časom ogledal staro turniško cerkev in njene čudovite freske. Zdaj je bilo drugič, da sem stopal po turniški glavni cesti. Kam naj se obrne novinar, ki ne pozna žive duše v nekem kraju, rad pa bi pisal o njem? Poizvedel sem, kje je krajevna pisarna in se napotil tja. Pred dnevi je zapadel sneg, potem je posijalo sonce in cesta je bila blatna, da so se mi moji nizki čevlji globoko vgrezali v zdrizajoče blato, ki je za Prekmurje tako značilno kakor skopost za Skote.

Krajevne pisarne mi ni bilo treba dolgo iskati. Šola, pravzaprav del šole, zadruga pa krajevna pisarna, to je vse blizu skupaj.

V uradu sem našel samo maticarja, pa še ta se je odpravljaj. Rekel mi je, da bo tovariš Ružič, vodja pisarne, kmalu prišel. Ko sva se tako pogovarjala, sta prišli dve tovarišici s polnim naročjem knjig.

»Kaj pa to pomeni?« sem vprašal.

»Knjižnico selimo,« se je glasil odgovor.

»In zakaj jo selite?«

»Da bo imela kmetijsko-gospodinska šola dovolj prostora.«

Z istim avtobusom kakor jaz, se je namreč pripeljala tovarišica, ki bo vodila to šolo, so mi kasneje povedali. Selili so tudi klavir in drugo pohištvo, tako da zame niso imeli preveč časa.

Vtem je stopil v pisarno mlad, simpatičen mož. Maticar me je predstavil in že sva bila s tovarišem Ružičem, vodjem krajevne pisarne v živahnem razgovoru.

Postavljal sem vprašanja in dobival odgovore.

»Kako kaj »vozite« v Turnišču?«

»Tako, tako. Zdaj že nekako gre. Prep, takoj v začetku, ko so nam odrekli občino, pa ni šlo najbolje. Veste, ljudje so bili prizadeti. Turnišče je bila vedno občina in ima tudi svojo zgodovino. Pa ljudem ni bilo čisto prav, da so jo sedaj izgubili. No, počasi pa so se le živeli v novi položaj. Tudi politično, društveno delo sedaj malo bolj napreduje.«

»Pa kulturno in prosvetno delo?«
»Ni ravno najboljšo. V zadnjem času so učitelji nekaj zgrabili. Prep, pa ni in ni šlo.«

»Pa imate pogoje za tako delo?«

»Seveda jih imamo. Dvorana je tu. Ljudje so tudi pripravljeni za delo, drugi pa zopet, da bi to delo gledali. Turniščani imajo radi kulturne prireditve. Samo dati jim jih je treba.«

Pozneje sem se tudi sam prepričal, da res imajo lepo dvorano, ki je sicer potrebna čiščenja, ampak prostor je tu.

»Kako pa šolsko delo? Nekaj sem slišal, da imate težave s prostori!«

Direktna potniška vagona do Ljubljane in nazaj!

Prebivalci Pomurja so se veselili, ko je lani železniška uprava dodelila vlak, ki odpelje popoldne iz M. Sobote, in pri vlak, ki pripelje ponoči v M. Soboto, dva potniška voza do Ljubljane in nazaj. Res ni prijetno, če mora potnik s prtljago na Pragerskem prestopati v vlak, ki je običajno že prenatrpan.

Vožnja iz M. Sobote v Ljubljano traja z jutranjim vlakom 9 ur in 13 minut. Na motorni vlak se potnik ne sme zanašati, ker je večkrat preveč poln in sme imeti potnik le ročno prtljago. Z drugim vlakom pridemo v Ljubljano po 7 in pol urah. Tretji, to je popoldanski, ki je imel direktna vagona, nas pripelje v Ljubljano po 7 in 3/4 urah, z večernim pa smo komaj po 11 urah in 18 minutah v naši prestolnici. Približno tako dolgo traja vožnja tudi v obratni smeri. Ni čudno torej, da si vsak potnik, ki mora biti toliko časa v vlak, želi, da ima v njem vsaj sedež in da mu ni treba prestopati.

Železniška direkcija v Ljubljani pa je pred kratkim uknila direktna voza; odslej bosta vozila le še ob sobotah iz Ljubljane in se vračala v nedeljo nazaj. Prav je, da delavcem, ki prihajajo ob sobotah domov in se ob nedeljah vračajo običajno s precejšnjo prtljago nazaj proti Ljubljani ali še naprej, na Pragerskem ni treba prestopati. Zakaj pa bi take ugodnosti ne mogli biti deležni še drugi potniki, ki med tednom potujejo v Ljubljano? ali v obratni smeri.

Po utemeljitvi ni bilo vedno dovolj potnikov, bi morala železniška uprava celo ukiniti nekatere vlake na raznih progah, ker pač niso vedno popolnoma zasedeni. Res je sicer tudi, da se potniki v zimskem času neradi vozijo v zadnjih vagonih zaradi slabe kurjave.

Prebivalci Pomurja, ki so od naše republiške prestolnice najbolj oddaljeni, želijo, da bi zopet vsak dan vozila direktna potniška voza do Ljubljane in nazaj. F. Hanjšek

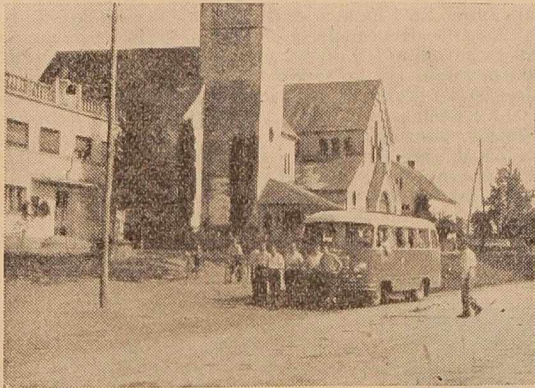
»Da, to je že stara stvar. Šola ima res nemogoče prostore. Sicer pa si jih boste najbrž hoteli sami ogledati.«

»Seveda si jih bom. Ampak, kaj se ni nič storilo, da bi se to stanje izboljšalo?«

»Z besedami še kar precej. Dalje pa nismo prišli. Menda je bil na okraju že nekak načrt za novo šolo, tudi s prostovoljnim delom smo že začeli, ampak naprej pa stvar ni šla.«

»Zanima me, kakšno gospodarstvo ima Turnišče?«

Lani so slovenski novinarji iz Maribora napravili prijeten izlet po Prekmurju, ki jim ga je pripravilo uredništvo. Med drugim so se ustavili tudi v Turnišču

Nimamo kaj posebnega. Pač pa imamo precej obrtnikov, zlasti čevljarjev. Menda jih je okoli petdeset. To je že stara obrt v našem kraju.«

»Ko ste že to omenili,« sem rekel, »bi mi lahko kaj povedali o zgodovini Turnišča?«

»Jaz pravzaprav ne, pač pa bi o tem vedel več povedati bivši predsednik občine, Stefan Nemec. Če hočete, vas peljem k njemu.«

Soglašal sem in odpeljal me je tja.

Med potjo sva srečala dve ciganki. Vsaka je imela svojega otroka na hrbtu.

»So kje tu v bližini?« sem vprašal.

»V bližnjem gozdu imajo bivališče. To je naš problem. Menda bo še dolgo naš problem. Tej, starejši, ki ste jo videli, so Nemci ubili moža. Pa še mnoge druge so pobili. In kaj naj mi storimo?«

Skomignil sem z rameni. Kako naj vem jaz, če on ne ve?!

Stefan Nemec, s katerim sem se spoznal, je videti pameten mož. Ko je slišal, kaj me zanima, mi je

kmalu prinesel precej zgodovinskega materiala (ki ga bom uporabil ob drugi priliki). Seveda se najbolj zanima za kmetijstvo. Tudi članek za »Pomurski vestnik« je imel napisan. Vzel sem ga in mu obljubil, da bo objavljen. »Če pa vas zanima šola, pa je najboljšo, da greste kar tja, in si sami ogledate, kako je,« mi je rekel ob slovesu.

In sva šla. Pravzaprav sem šel samo jaz, kajti tovariš Ružič se je poslovil, moral je še iti na sestanek nekam v Renkovce.

Z upraviteljem, Ludvikom Brumcem in z ostalimi učitelji, sem

kaj kmalu prišel v razgovor.

»Prav ste slišali,« je rekel, »tukajšnje pritike so slabe, kar se šole tiče namreč,« je rekel.

In potem me je vodil on in še ostali po razredih, ki so majhne luknje, za katere je beseda »nepriemer« še zelo pozitivna. To je šola, šola v kateri so bile nekoč nune, ali kaj. »Tu še nekako gre, dosti slabše pa je prostorih, kjer je bila prej gostilna. Morda ste jo videli?«

Pritrdil sem. Nizka, pritlična hiša, spredaj nekakšni drogovi za pripenjanje živine, na svetu tako, kakor v kakšnem kavbojskem filmu z divjega zapada.

In vendar tu delajo, delajo učitelji in delajo učenci. In niti ne tako slabo. Ampak, kako bi šele delali, če bi bili prostori res sodobni, lepi...?

Moj čas je bil odmerjen. Potrebno je, dati slovo.

In poslovil sem se.

Videl sem nekaj, slišal tudi nekaj in to »nekaj« sem tudi zapisal...

Franc Šrimpf

Nekaj o murskosoboški čitalnici

Današnje čitalnice po več krajih v naši državi, ki so nekako dopolnili ljudskim knjižnicam, odpravljajo svoje kulturno poslanstvo s tem, ko nudijo vedoželjnim bralcem raznovrstno čtivo iz dnevnih časopisov in revij. Tako skuša tudi naša čitalnica v Murski Soboti imeti tako kulturno misijo že pet let. Bila je namreč ustanovljena ob priliki Festivala v M. Soboti na nedeljo 22. X. 1950.

V prvih 18-ih dneh poslovanja je obiskalo čitalnico okoli 300 ljudi z dnevno povprečnostjo 16. Dijakov — resnih obiskovalcev čitalnice, je bilo v tem kratkem času 10, dijakinj 6, drugih 4, ki so pravilno razumeli namen in pomen te ustanove.

Od začetka poslovanja naše čitalnice v M. Soboti je dijaštvo oni činitelj, ki je tvoril skozi vse petletno obdobje v čitalnici vedno najvišje število obiskov. Nekateri čitatelji in čitateljice si ob branju tudi zabeležujejo marsikaj, kar si je vredno zapomniti. Mnogi izmed njih kaj radi stikajo za zanimivimi članki iz raznega čtiva, tudi iz starejšega datuma, ter si zapisujejo važne podatke.

V mesecih, nekako od 15. VI. vsakega leta, nastopi mrtva bralna se-

gost čitalnice. Res, da nekateri čitajo doma ali drugje, vendar bi pričakovali večji obisk zlasti od domačinov iz M. Sobote, za katere je bila čitalnica v prvi vrsti ustanovljena. Res pa je, da prostori čitalnice ne ustrezajo, pa tudi gradivo, s katerim razpolaga, je še nepopolno. Zato se z mislijo o naši soboški čitalnici, ki jo je objasn timer prof. tov. Franc Zadravec v 43. številu »Pomurskega vestnika« pod zaglavjem »O potrebi gledališča v M. Soboti in še o nekaterih soboških kulturnih pasivah«, namreč: da je čitalnici treba dati boljše prostore in popolnejšo vsebino, povsem strinjamo vsi, ki zahajamo v to ustanovo, katere petletnico smo praznovali koncem lanskega leta.

Nič ne bo škodovalo, če veste . . .

... da bomo v Pomurju tudi letos nadaljevali s poskusi pri pšenici, krompirju, ozimem in jarem ovsu, z gnojilnimi poskusi pri črni detelji in kalifikacijskimi poskusi (apnenje). Zatirali bomo apiona, predenice in plevele.

... da imamo čez 80 tisoč ha kislih travnikov, njiv in pašnikov, ki zelo potrebujejo apno.

... da je potrebno sejati še več belih žit rajoniziranih sort.

... da je naš krompir podvržen nagli izroditvi, zato ga je potrebno zamenjati.

... da bo potrebno nabaviti seme trav in detelje za umetne travnike, podpreti pa pridelovanje novih krmnih rastlin.

... da pridelujemo vedno več semenja razne zelenjave. Se letos pozimi bomo ustanovili tri semenske krožke pri kmetijskih zadrukah.

... da pripisujejo velik pomen negativni in pozitivni odbiri krompirja, s čimer občutno povečamo pridelek.

... da bo letos potrebno poškropiti ali zaprašiti okrog 1000 ha zemljišč, ki so okužena po koloradskem hrošču. Zatirali bomo tudi krompirjevo plesen in prašne sneti pri progosto posejani pšenici in ječmenu, ki sta namenjena za seme.

... da imamo od urejenih gnojšč v gnojničnih jam gospodarske koristi, razen tega pa gre tudi za naše zdravje. Urediti jih bo potrebno čimveč. Pri tem ne računamo samo na pomoč, marveč tudi na brezobrestna posojila za dobo petih let.

... da bo potrebno prirediti tečaje za člane poljedelskih združnih odborov in jih usposobiti za poskuse in druge akcije.

... da lahko samo s pravilnim gnojenjem in dodajanjem travnih in deteljnih semen povečamo pridelek na naših trav-

V Dokležovju je postalo življenje kaj pestro. 15. tega meseca je bil občni zbor RK in občni zbor SZDL. Izvolili so nove odbore.

Dokležovski pionirji so postavili z igro v šestih slikah »Sirotec«. Zelo radi igrajo, toda nimajo primernih prostorov.

Tudi črenšovski pionirji so pridni. »Profesor Klepec« zaradi raznih težav ni zagledal belega dne, vneto pa pripravljajo igro »Rojstvo v nevihti«. To igro bodo uprizorili dijaki, ki letos zapuščajo gimnazijo.

Tudi dijaki ESS v M. Soboti bodo igrali, in sicer šaloigro »Vozel«. Igro pripravljajo v režiji tov. Zrima.

V naših krajih, je precejšnje zanimanje za RK. V Bistrici je bilo nekaj tako pridnih tečajnic RK, da jih moramo imen-sko navesti: Marija Glavič, Marija Horvat, Verona Ilko, Marija Stanko, Matilda Balažić, Marija Padar, Ana Franc, Cilka Stanko, Verona Žižek, Marija Bohneč. Ob zaključku tečaja bodo pripravili tudi nekaj za razvedrilo.

V Bistricah se dekleta zanimajo tudi za druge gospodinske tečaje, vendar so o tem težave zaradi prostorov, kljub temu, da imamo v vasi dva združna domova.

Člani in odbori RK so delavni tudi na Tišini, v Tropovcih in Gradišcu. Povsod so sprejeli nekaj novih članov in uspešno opravili občne zборе.

Mladina na Tišini je zelo aktivna. Mladinci se najbolj zanimajo za društvo Partizan, ki je precej delavno, to je dokazal tudi občni zbor društva. Pri Tišinskem Partizanu skrbijo za starejše kot za mlade člane — pionirje, ki imajo v društvu svojo sekcijo. Program društva je nadvse bogat. Kot znak delavnosti, je dobilo društvo od Republiške zveze usnjeno blazino, ki jo že s pridom uporabljajo. Sklenili so tudi, da bodo pomagali urejati dvorano v združnem domu. S tem si bodo pridobili pravico uporabljati jo v telovadne namene.

V Gaberju so v prejšnjem tednu zaključili tečaj PLZ, ki ga je obiskovalo 44 članov. Tečajniki so uspešno opravili tudi izpit.

Komunalna dejavnost v Gaberju ni najboljša. Tudi prej, ko je bil v vasi še sedež občine niso kaj prida storili. Lani so podrl mrtvašnico z namenom, da bi zgradili novo, toda naredili niso ničesar, zato se ljudje sprašujejo kje tiči vzrok take nedelavnosti.

Precej pozornosti zasluži tudi gasilsko društvo v Kapeci, ki je dokaj delavno. Lani so začeli graditi gasilski dom, ki pa ga ne bodo mogli zgraditi brez pomoči od drugod.

Pred kratkim je bil v Dolgi vasi roditeljski sestanek staršev madžarske narodne manjšine. Obisk je bil sicer zadovoljljiv, vendar so ugotovili, da se nekateri starši vse premalo zanimajo za vzgojo in napredek svojih otrok.

Električno omrežje v Gomilicah že precej časa čaka na priklpo, tudi transformatorska postaja je dograjena in urejena. Ljudje težko čakajo dneva, ko bo zasvetila v vasi prva električna žarnica.

Soboška knjižnica s čitalnico od zunaj

(Foto Kološa)

Ze pred vojno je bila v Bistrici strelska družina; tudi po vojni so jo ustanovili, vendar je bila zelo nedelavna. Lani je uspelo tov. Jožetu Kolencu organizirati strelsko družino za vasi: Bistrice in Črenšovci. Kljub prizadevanju je v družini še vedno zelo malo aktivnih članov. Najraje streljajo obvezniki predvojaške vzgoje in dekleta. Društvu je obljubil pomoč tudi pododbor rezervnih oficirjev, ki je sklenil da bo pomagal še strelskim družinam v Beltincih in v Velki Polani, kjer družino morajo še pravzaprav ustanoviti.

Na občnem zboru SZDL v Rogaševcih so ugotovili, da je le 25% volivcev članov SZDL. V diskusiji so, razen o komunalnih zadevah, razpravljali tudi o elektrifikaciji in o uporabi zemeljskega plina. Novoizvoljeni odbor bo v glavnem skrbel, da bodo v Rogaševcih čimprej prišli z gradnjo kulturnega doma.

Kmetijska zadruga v Rogaševcih je organizirala pred kratkim kuharski tečaj, za katerega se je prijavilo 15 deklet.

Gasilci pri Juriju se že dalj časa pripravljajo za »Borovo gostivanje«. Dobiček te prireditve bodo porabili za zidavo gasilske garaže.

Taborniki iz Lendave so priredili prejšnjo nedeljo prvi letošnji izlet v naravo.

Takšne predstave zavračamo

V nedeljo, 15. januarja t. l. se je v Bistrici pojavil cirkus Kolumbija, ki je nameraval dvakrat ponoviti svoj program: ob 16. in 19. uri. Po razprodaji kart je bilo rečeno, da bo prva predstava odpadla; ni še bilo namreč avtomobila, ki naj bi pripeljal nekaj, kar so potrebovali. Od nekaterih neprevidnih obiskovalcev — šolskih otrok — so karte pobrali, denarja pa niso vrnili. Za večerno predstavo so karte v redu prodajali, vendar so bile zelo drage (70, 50, za otroke pa po 50 din). Omenim naj, da bi prireditelj pri teh cenah moral poskrbeti za oštevilčenje sedežev.

Tudi o programu imamo kaj povedati, zlasti še o zadnji točki, ko je nesramnost dosegla višek. Na vrati in na nos je pripelkel »artist« iz vrst gledalcev lanskega učenca Z. S. in ga surovo preslaljal po odru, mu na silo odpiral usta, ga sramotil in tako zabaval, pa tudi sramotil navzoče občinstvo. Z otrokom počenjati takšne stvari, ga z zadnjico obračati sem in tja ter se vulgarno izražati — takih predstav pa ne! To so predstave za denar. Zaslužek dober — po cenitvi okrog 12.000 din — vzgoja pa poptepnala!

Obsojamo organa, ki izdaja dovoljenja za takšne predstave. Vsekakor pa bi v tem primeru bilo potrebno primerjati odobren program s predvajanim. Takim ribičem v kalni vodi je potrebno raztegniti mreže. S. S.

posameznih razpisih o dodeljevanju subvencij — vendar pa jim naj bi v bodoče dodeljevali denarno pomoč samo po kmetijskih zadrukah.

... da bodo letos v Pomurju umetno oplo dili 10.000 krav. V osemenjaletnem središču v M. Soboti imajo sedaj 10 bikov, od katerih bo treba tri zamenjati, dva pa še kupiti. Tri bike nameravajo uvoziti.

... da bo letos potrebno izdelati načrte in najeti posojilo za novo poslopje soboškega Veterinarskega zavoda, v katerem bo osemenjaletno središče za vse Pomurje.

... da je potrebno nadaljevati z gradnjo silosov in gnojšč po že preizkušenem načinu.

ORJASKA BUKEV

Predvčerašnjim so posekali v Bokreči pri Puconcih orjaško bukev, ki meri v premeru 1,5 m. Samotni orjak, ki so ga čuvali prejšnji lastniki kot nekako posebnost, je preživel marsikateri vihar in je bilo sto in stoletna priča zgodovinskih dogodkov v naših krajih. Posestnik Koloman Fartel, ki je lastnik te bukke je s tem pretrgal nit življenja naravnih zanimivosti, ki ji je težko najti vrstnika.

Lendavska organizacija ZB šteje 117 članov. Na letnem občnem zboru so ugotovili, da je bilo delo organizacije zadovoljivo. Skrbeli so za otroke, katerih starši so padli kot žrtve fašističnega terorja, organizirali pa so tudi partizansko patroljo ob Dnevu vstaje. Na občnem zboru so govorili tudi o spomeniku, ki naj bi ga postavili žrtvam iz NOB in internirancem, ki so umrli v raznih taboriščih.

Da bi kmalu povsod sijala - elektrika!

Tudi lani so na desnem bregu Mure elektrificirali precej krajev. V Veličanah, Presiki in Gomili so postavili transformatorske postaje, ki bodo omogočile, da bo elektrika sčasoma prodrla v poslednjo vas Prlekije. Zgradili so 4.327 m daljnovo-voda, ki povezuje Ljutomer in Cezanjevce. Nizkonapetostnega omrežja so zgradili 75 km. Delno ali popolnoma so bile elektrificirane naslednje vasi: Precetinci, Trnovci, G. Drakovci, Galušak, Grabšinci, Kraljevci, Vitomarci, Hvalatinci, Župetinci, Lukavci, Ilova, Zagajski vrh, Lastomeri, Rožengrund, Zg. Ščavnica, Draženvrh, Sovjak, Stara gora, Smolinci itd. V obratovalnem okolišu radgonskega obrata DES (radgonski, ljutomerski in del ptuj. okraja) so lani porabili 3.159.953 kilovat. ur električne energije. Odjemalcev je bilo 8.700. Velik napredek je očiten, če upoštevamo, da je bilo pred desetimi leti samo 2.050

GASILSKO ORODJE POTREBUJEMO

V radgonski občini deluje 28 gasilskih društev, ki štejejo 864 članov. Decembra so imeli v vseh društvi letne občne zборе. V Apaški kotlini, kjer je gasilstvo domala izumrlo spriču notranjih trenj in nesoglasij, so postavili društva na nove in trdnjše temelje. Na zborih so tudi ugotovili, da so nekatera obmejna društva v veliki materialni krizi; imajo sicer orodje in cevi, toda silno staro, iz prejšnjega stoletja. Čimprej bo treba nabaviti nekaj tehnične opreme in vsaj 1.900 m novih cevi. Društvi v Lumanoših in na Hraškem vrhu sploh nimajo nobenega orodja, v Zbigovcih in Hrastju-Moti pa se zavzemajo za dograditev gasilskih domov, vendar pa nimajo dovolj sredstev, čeprav si pomagajo z izkupičkom od prirediteljev. Temu so marsikaj krivi bivši občinski ljudski odbori, ki niso svojim društvom izplačali v proračunu predvidenih dotacij. Proračunsko leto je pri kraju, zato bo treba to vprašanje čimprej zadovoljivo rešiti.

Občinska gasilska zveza bo sedaj pozimi priredila tečaj za društvene voditelje, društva pa bodo zimske mesece izkoristila za izobraževanje svojih članov.

Kdo naj deli drva?

Na jesenskem zboru volivcev v G. Bistrici izvoljen krajevni odbor že uspešno deluje. Na svojih sejah je odstranil vrsto problemov.

Na prvi seji je bilo sklenjeno, da bodo vodili točno evidenco o tistem, kar bodo ljudje predlagali na zborih volivcev, in potem dajali odgovore na sprožena vprašanja. Z volivci so se tudi dogovorili, kako in kaj storiti z odtočnimi jarki in vaškimi grabami. Za svojega predsednika pa so izvolili tov. Martina Graja, ki je že več let postrtovalno delal v korist vaške skupnosti.

Na drugi seji je bilo potrebno razdeliti med vaščane 30 parcel, poraslih z gozdnim drevjem. Na sejo so poklicali tudi odbornike SZDL. Oba odbora sta se znašla v veliki zadregi, kako razdeliti te parcele med tolikšno število ljudi. Sklenila sta, da bi bilo bolj pravilno, če revirno vodstvo sploh ne bi delilo parcel, marveč bi ta posel opravila imenovana odbora. Tako se ne bi prepetilo, da je dobil drva človek, ki ima na svojem debela debela za podiranje, drugi pa je potem prikrajan. Če je že tako malo drv, je res boljše, da jih dobi tisti, ki si sicer ne more drugače pomagati. To pa lahko pravično določi le krajevni odbor.

NA REDOVALNI KONFERENCI

Razrednik: *Tovariš, kaj boš naredil z učenko N. N.? Ali ji boš dal iz prirodropisa negativno oceno?*

Predmetni učitelj: *Pa jasno! Saj nič ne zna.*

Razrednik: *Pa bodi vendar pаметen! Ali si pozabil, da bo njena sestra v kratkem odprla gostilno?*

Trgovski nameščenci in uslužbenci prirejajo pod okriljem Trgov. zbornice

TRGOVSKI PLES

v soboto, 28. I. 1956 v Domu TVD »Partizan« v M. Soboti.

Na to tradicionalno prireditev vpludno vabimo. Vstop z vabilom. Kdor ga še ni dobil, naj pride po njega do sobote (do 12. ure) v pisarno Trgov. zbornice

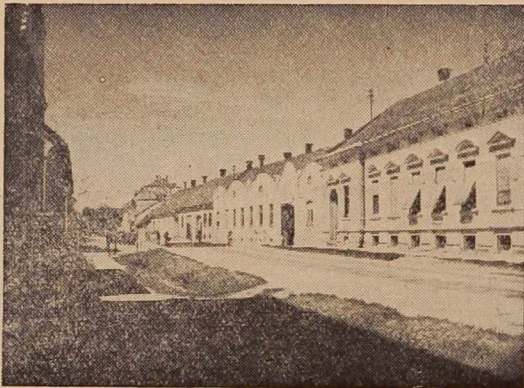
odjemalcev, ki so porabili okrog 1 milijon kil. ur energije.

V lanskem letu pa bi bil napredek še večji, če bi imeli pri roki dovolj materiala. K temu uspehu so mnogo prispevali elektrifikacijski odbori v posameznih krajih, lastniki elektrificiranih poslopj in naposled tudi delovni kolektiv radgonskega obrata DES, ki je razen tega še nadzidal in uredil svoje upravno poslopje. Letos spomladi pa bo potrebno vse storiti, da bo elektrifikacija čimprej zaključena.

Gnojenje - temeljni ukrep za povečanje sadnega pridelka

Sadno drevje je večletna rastlina, ki je vso življenjsko dobo navezana na stalni prostor. Prav zaradi tega je potrebno, da sadnemu drevju redno gnojimo, če hočemo imeti obilen pridelek po količini in kakovosti.

Gnojenje je temeljni ukrep za izboljšanje našega sadjarstva. Sele pognojeno, prereditveno in očiščeno sadno drevje je pripravljeno za škropljenje. V sadovnjakih, v katerih nismo opravili teh del, je pri škropljenju sadnega drevja mnogo manjši uspeh. Z rednim gnojenjem in pravilno nego bomo odpravili iz-

Motiv iz Sobote — Lendavska cesta

menično rodnost — t. j. rodnost vsako drugo ali celo tretje leto.

Sadnemu drevju gnojimo s hlevskim gnojem, kompostom, gnojnico in z umetnimi gnojili v suhem ali z umetnimi gnojili v tekočem stanju. Tudi zeleno gnojenje je priporočljivo.

Navedena gnojila spravimo v zemljo do koršen, kajti le tako bodo najbolj koristila sadnemu drevju. Organska in težje topljiva umetna gnojila uporabljamo za gnojenje sadnega drevja že v jeseni. Spomladi uporabljamo lahko topljiva dušikova umetna gnojila: najkasneje v začetku cvetenja. V letih, ko se obeta obilen pridelek, je priporočljivo dodatno gnojenje s hitro delujočimi dušikovimi gnojili v dobi, ko so plodovi debeli kot lešniki oziroma drobni orehi. Kadar gnojimo z umetnimi gnojili po travni ruši, moramo vzeti dvakratno koli-

Večji donos žita na svetu

Po podatkih Mednarodne organizacije za prehrano in kmetijstvo so lani v Zahodni in Južni Evropi pridelali okrog 2 milijona ton žita več kot leta 1954. Večje donose so zabeležili v Italiji, Grčiji in Turčiji. Sovjetska zveza je imela eno izmed najbolj bogatih letin v zadnjem času.

V kemičnem inštitutu Akademije znanosti v Uzbekistanu so odkrili nov način proizvodnje limonske kisline, ki jo namreč vsebuje listje bombaža (nekateri listi celo do 14%).

čino umetnih gnojil, sicer sadno drevje ne bo dobilo dovolj hranilnih snovi. Za 1 ha strnjene sadownjaka (100 drev) pri polni rodnosti je potrebno 300 do 400 mte. hlevskega gnoja (vsako tretje leto), 250 do 300 kg kalijeve soli in 400 do 500 kg Thomasove žlindre ali 200 do 300 kg superfosfata.

Za mlajša drevesa je potrebno sorazmerno manj umetnih gnojil in prav tako organskih gnojil (hlevski gnoj, kompost, gnojnica, zeleno gnojenje).

Navedeno količino umetnih gnojil zelo uspešno uporabljamo v

travniških nasadih, če jih raztopimo v vodi (tekoča gnojila) in spomladi vbrizgamo v zemljo (od februarja do konca aprila). Izberemo pač tista gnojila, ki se dobro topijo v vodi. Thomasova žlindra ne pride v poštev za tekoča gnojila.

Na 100 litrov vode raztopimo 10 kg mešanih umetnih gnojil (kalijevih, fosfornih in dušikovih) tako, da dobimo 10-odstotno raztopino. Na eno odraslo rodno drevo uporabimo okrog 100 litrov tekočega gnojila ali 10 kg umetnih gnojil v suhem stanju.

Odtehtano gnojilo dobro pomešamo v vodi in mešanico pustimo 10 do 15 minut, da se usedejo vsi trdi delci (pesek, mavec od superfosfata). Pri gnojenju z motorno ali ročno prevozno škropilnico jemljemo le čisto raztopino. Razpršilne palice zamenjamo z gnojilnimi palicami. Tekoče gnojilo vbrizgamo v

Vesele prleške storije

Napisa Sabjanov Franček:

Prleki povsodik prle

Prleki momo pač resen provo ime Prleki, se smo resen povsodik prle kak drugi. Prleki smo bli prej na Japonsken kak Japonci f — Prlekiji. Naša babica so mi pravili, ka so Prleki negda v zlo storih cajtih spovali na Japonskem eno veko mesto. Tak so mi pravili: Enok so ena mati prali pr morji. Jihof sin Sümen pa se je špila s Pazezon. Na enok pa se je začela Sümen jokati. Pa so ga mati pitali: »Sümen, ka ti je, ka se jočeš?« — »Pazek me je hama!« — »E te je joko hama!« — »Joko hama, joko hama! No še gnes se tistemi mesti na Japonsken Jokohama provi. Ja, pa tudi druigin mestan so dali Japonci te imena, gda so bli Prleki tan. Gda so bli Prleka feni gostilni, pa so bli fsi že dobre vole, je Majzerov Drašek cigeta Jonzekovo Mico. Pa je eden reka: »Drašek pa čiga Mico,« no Japonci so dali fčasih enem emsti ime Cigamico (Sigamitsso). Tudi vulkoni Fudjijama so dali te ime, še je Drašek reka, gda ga je vida: Fudaj jama. Gda je Petkov Tunek pita Draška: »Kokoš ima babo?« te so dali fčasih enem mesti ime Kokošina. Prleki momo Osiko, Japonci pa Osako. Prleki so se na Japonsken tudi kopali, pa je enok reka Tunek: »Ti, ja man gate, ka amš pa ti?« so dali mesti ime Jamangate (Jamangata). Gda so Prleki prišli na Japonsko, so si kumer oddehnili, pa so rekli: »Toti cesti bi se resen lahko reklo samajama« — no tak se ji resen zaj tudi provi. Gda so šli Prleki domo sen f Prlekijo, je f enen kraji na Kitajskan pita Pepek Tunka, gda je nekan šteja iti: »Kan Toni?« — pa so dali Kitajci tistemu mesti ime Kanton. Prmoj veri, tudi Francozi nos Prleke častijo, se so mesti Versei dali ime po našen Verzeji, keri glih tak, kak ovi poleg vekega mesta Paris, leži polek vekega mesta Lotmerk. Ha, koki poemn momo Prleki.

Uničujmo alkohol

Nemčov Franček je že moli prava, ka nede pija. Gda je vekki zrosa, je gda šte keremi prava, zakoj pije no zaprovla peenze. Prava je tudi ka bi un da zapreti fse gostilne, če bi lahko. Enok pa sma prišla fkiup pr mojen strici. Obo s stricon sta sileda f prikliti, na mizi pa sta mela liter,

f keren je že precu vina falilo. Pa tudi onjedva sta bla že precu dobre vole. Pa sen pita Frančka: »Ti, Franček, ka ti tudi piješ?« Če si ba pa negda tak proti alkoholi. — »Ja, Franček,« mi je reka, »se sen tudi zaj proti alkoholi, zato ga pa rovno vničüflen. S ten, ka ga pijen, ga vničüflen tudi s ten, ko ga drugi nemrejo piti.«

Reporeznico si je »izposodil«, hlod pa ukradel

Avzugst Lukač iz Kroga je bil zaposlen v poslovalnici podjetja »Savinja« v M. Soboti. Poslovalnico vodi Franc Ceh. Enkrat, ko je slednjemu pripeljal voz slame v zamenjavo za repo, je odpeljal Cehu še reporeznico in jo doma skril pod slamo, drugič pa prodal 5 m dolg brestov hlod kot svojega kolarju Matiji Meolicu za 4000 din, čeprav je bil hlod last podjetja Savinja, ki ga je podjetje kupilo za 9685 din. Za obe tatvini je Lukač dobil 4 mesece zapora.

Z občnega zbora NK „Nafte“ v Lendavi

Letošnji zobčni zbor NK Nafte je bil ploden. Po obisku sicer skromen, vendar bogat po poročilu in razpravi. Lanski uspeh na »zelenem polju« ni bil zadovoljiv, saj je zasedlo moštvo ob zaključku jesenskega prvenstva v Varaždinsko-mariborski nogometni ligi deseto mesto, kar pomeni vsekakor neuspeh za lendavske nogometaše. V času jesenskega tekmovanja je bilo več nepotrebnih spodrsjlajev, temu so krive stalne zamenjave igralcev. Igralci so premalo trenirali. Moštvo je odigralo lani 59 tekem, od tega 22 prvenstvenih, 14 prijateljskih in 3 pokalne. Kljub neuspehu v jesenskem delu tekmovanja, je razlika v golih še vedno pozitivna. Moštvo je doseglo 122, prejelo 116 golov. Najboljša strelca v moštvo sta bila Kulčar in Török, prvi je dosegel 26 golov, drugi pa enega manj. Poročilo je nazkazalo tudi pomanjkljivosti v delu z mladino, kjer je bilo zelo malo storjenega. To najlepše potrjuje dejstvo, da jes drugo moštvo NK in pionirsko moštvo odigralo le po tri prijateljske tekme. Občni zbor je pohvalil delo trenerja Siftarja, kakor tudi delo odbora, ki je v kritičnih okoliščinah,

PISMO IZ MELINEC

V Melincih, majhni kmečki vasi, so ljudje že dolgo mislili na elektriko. Ze v bivši Jugoslaviji so izvolili elektrifikacijski odbor, toda takrat se za to vasico ob Muri nihče ni zmenil.

Sele sedaj v novi Jugoslaviji je dala ljudska oblast možnost, da so vas elektrificirali. Prebivalstvo v Melincih predstavlja večinoma mali kmetje in delavci, toda kljub temu so dali ti vse kar je bilo potrebno in s skupnimi močmi so dosegli, da danes skoraj v vseh hišah gori namesto petrolejke nova — električna luč. Tudi ljudska oblast je dala tej vasi svoj delež.

Ing. L. J.

Ali je to šušmarstvo?

Novembra lani smo soboške žene in dekleta začele obiskovati šivalni tečaj »Singer«; z veseljem pa tudi s skrbjo, če bomo zamujeni čas koristno preživele in če ne bomo po nepotrebnem izdale denarnega pripeoka.

Kmalu pa smo se lahko prepričale, da nam ni potrebno žalovati za denarjem. Prijazna učiteljica Elza Gašperjeva nam je pomagala čez ose začetne ovire do šiviljske umetnosti. Na kraju tečaja smo že šivale; sicer ne modernih toalet, toda same že lahko sešijemo ose, kar potrebujemo v gospodinjstvu. Naši izdelki so bili kaj različni: novi in obrnjeni oorat-

Na dan otvoritve, ki je bila združena s proslavo 10. obletnice osvoboditve in proslavo Dneva republike, je bilo vse prebivalstvo praznično razporeženo. Vsi so čakali trenutka, ko bo zasvetila električna luč. Veliko ljudi se je zbralo dotičnega popoldne v lepo okrašeni dvorani v šoli. Napolnili so jo do zadnjega kotička.

Proslavo je otvoril predsednik elektrifikacijskega odbora tov. Ivan Duh.

Govoru je sledil pester program, ki sta ga pripravili učiteljici Vogrinčičeva in Golobova. Nastopili so pionirji, katere je občinstvo z navdušenjem gledalo. Kasneje je bilo mogoče slišati, da je bil to eden izmed najboljših nastopov pionirjev v Melincih. Tudi mladinski pevski zbor, pod vodstvom mladince Andreja Maroša, je zapel nekaj lepih pesmi.

Po programu je spregovoril zvezni ljudski poslanec tov. Vanek Siftar. Občinstvo ga je z zanimanjem poslušalo. Ljudje v Melincih so izrazili željo, da jih mora večkrat obiskati, da bodo skupno reševali razne probleme kraja. Zahvalili so se mu tudi za njegov trud pri elektrifikaciji vasi.

T. F.

Drobne zanimivosti iz kmetijstva

Lanski svetovni pridelek grozdja cenijo na okrog 4 in pol milijona ton; okrog 700.000 ton grozdja so posušili.

Na kmetijski razstavi v Harkovu je bilo razstavljeno tudi koruzno steblo z mnogimi plodovi. Strokovnjaki predvidevajo, da bi z uspešnim pridelovanjem koruze te vrste lahko pridobili na 1 ha okrog 100 centov pridelka.

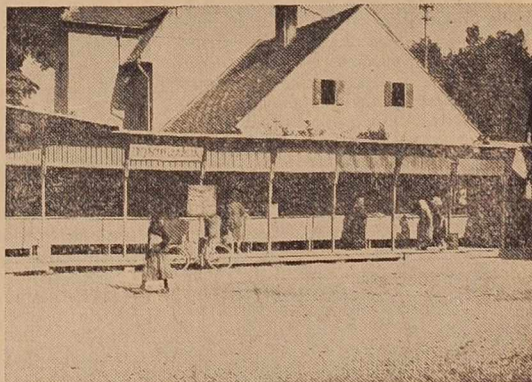
Japonski strokovnjaki že nekaj let proučujejo krmljenje domače živine z ribjo hrano. Tako so ugotovili, da krmljenje piščancev z ribami ugodno vpliva na njihovo vzrejo in rast.

V eni izmed ukrajinskih tovarn kmetijskih strojev so izdelali univerzalni kmetijski stroj ali viseči plug, s katerim globoko orjejo vinograde, gnojijo z umetnim gnojilom, pulijo trto, pokrivajo trto itd.

Na neki ogledni kmetijski postaji v bližini Ottawe (Kanada) so pekrat želi pšenico v enem letu. Pšenico so sejali na posebnem prostoru, na katerem so lahko regulirali toploto in svetlobo, uporabljali pa so tudi umetna gnojila posebnih vrst in neka antibiotična sredstva.

Soboška tržnica je sicer lepo urejena — še vedno pa ni na pravem mestu, ki je sicer že določen zanje. Upajmo, da se bo letos tudi tržnica preselila na ustrezen prostor

(Foto Kološa)

v gospodarsko-kmetijski šoli, letošnji gospodinjstvo-kmetijski tečaj, šoferski tečaj itd.

Moj uvod je sicer premalo obširen, vendar sem ga namenil vsem tistim staršem, ki danes lastnim otrokom ovirajo željo po izobraževanju, s tem da jih neredno pošiljajo v šolo. V zadnjem mesecu minulega leta je bilo iz turniškega okoliša kaznovanih pri sodniku za prekrške v Lendavi 15 staršev, letos pa 12.

-jo

Pomurski vestnik — Izdaja Casopisno in založniško podjetje »Pomurski tiske v Murki Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: M. Sobota, Trubarjev drevored 3/II. — Telefon 1-58 Uprava in oglasni oddelek: Murska Sobota, Kocljeva ulica 7 — Tel. 53 — Naročnina: četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Tekoči račun pri Narodni banki 641-T-608 v M. Soboti — Tisk Pomurske tiskarne v Murki Soboti

Iz predala sodnika za prekrške

Tudi kazni zasledujejo vzgojne smotre

Tudi na desnem bregu Mure je imel sodnik za prekrške lani precej posla. Na številnih zabavnih prireditvah je prišlo do pretepev in prepиров, torej do kršitev javnega reda in miru. V teh primerih je izrekel predvsem denarne kazni. Pri nas še vse premalo upoštevamo prometne predpise: nepravilno vozimo, vozimo brez luči, nepravilno parkiramo vozila na cestah v strnjених naseljih itd., kar je često vzrok za prometne nesreče. Kaznovanih je bilo tudi precej oseb, ki so pozabile doma osebne izkaznice ali pa niso prijavile tujih oseb. V okolici Negove in Lokavce so bile pogoste kršitve požarno-varnostnih predpisov; nekateri hišni lastniki sploh niso pustili, da bi lahko pri njih dimnikarji opravili svoj važen posel. Kršitelje so kaznovali do 4.000 din. Izrečene kazni bodo prav gotovo pripomogle k temu, da bo teh nepravilnosti čedalje manj.

Sušmarstvo se je v zadnjem času zelo razpaslo. A. V. iz Črešnjevca je bila že drugič kaznovana s 6.000 din, ker je brez dovoljenja opravljala šiviljsko obrt. Kmetovalca M. in K. iz Spod. Ščavnice sta doma izdelovala olje za široko potrošnjo. Znano je, da pri nestrokovno opravljenem poslu ostane mnogo olja v pogacah, kar je velika gospodarska škoda. V radgonski kmetijski zadrugi je bilo zaposlenih več oseb brez delovne knjižice, čeprav zakonski predpisi tega ne dovoljujejo, kar je bilo zadržnim voditeljem tudi znano. Sledila je denarna kazen. Mnogo je še staršev, ki zelo neredno pošiljajo svoje otroke v šolo. Med njimi so tudi kmetje K. iz Polce, M. iz Ivanje, H. iz Male Nedelje itd., ki zaposlujejo svoje otroke doma pri delu. Tudi v gostinskih

obratih se ne držijo predpisanega obratovalnega časa. Pri gostilničarju K. V. v Apačah so može cele noči popivali in kvartali, njihove žene pa so se doma jezile in tarnale zaradi pomanjkanja denarja. Če bi se gostilničar držal policijske ure (že zaradi nočnega miru!), bi odpadlo mnogo gorja.

Take in podobne primere je lani obravnaval sodnik za prekrške treh občin na desnem bregu Mure. Naj bi izrečene kazni vzgojno vplivale na ljudi, ki pogostokrat zapadejo v večje ali manjše prekrške!

-jh

ŠAH

V minulih dneh je šahovska sekcija na ESS organizirala vrsto zanimivih šahovskih prireditev, med katere sodita tudi srečanja šahistov ESS s šahovsko reprezentanco garnizije JLA in gimnazijo v M. Soboti.

Kakor prejšnja leta, tako so se tudi letos srečali šahisti JLA in ESS. Dvoboj se je vršil na 10 deskah v dvorani kluba JLA, in sicer po dvokrožnem sistemu. Prvo kolo so šahisti JLA izgubili z rezultatom 6:4. V drugem kolu pa so se šahisti JLA za ta poraz revanžirali tako, da so zmagali z rezultatom 7:3. Dvoboj se je odvijal v zelo prijeteljskem vzdušju. Vojaki in oficirji so izrazili željo, da bi se naj v bodoče organiziralo čimveč takih srečanj.

14. januarja je zavladala zopet napeta tišina v učilnici IV. letnika ESS, kjer se je borilo za zmago 20 najboljših šahistov iz III. in IV. letnika, proti I. in II. letniku. Starejši in bolj izkušeni šahisti višjih let-

PREDAVANJA O PROMETU NA NASIH CESTAH

Decembra lani je Tajništvo za notranje zadeve skupno s Svetom za prosveto OLO priredilo po okraju več predavanj s filmskimi slikami o prometni problematiki. Predaval je tov. Ivan Kogej. Predvajal je tudi poučni film, ki je nazorno prikazal pravilne in nepravilne postopke vozačev. Predavanja so bila v M. Soboti, Ljutomeru, Ragodni, Lendavi, V. Polni, Križevcih pri Ljutomeru, Beltincih pri Gradu in Vidmu. Obisk je bil povsod zelo dober in je pričakovati, da v bodoče ne bo več toliko prometnih nezgod.

ČESTITKE

Poročila sta se dr. Miloš Borovšak, zdravnik, in Marija Šuler, rentgenski tehnik, oba iz M. Sobote. Novoporočence-ma želimo vse najboljše na njuni skupni življenjski poti. — Stanovski tovariši.

Za skupno življenje sta se odločila tudi Zoltan Kučan, učitelj iz Cankove, in Emilija Kuzma, učiteljica iz Beltince. Iskreno čestitamo! — Zeninovi kolegi.

KMETOVALCI, S SVOJIMI PRISPEVKI LAHKO MNOGO POMAGATE, DA BO »POMURSKI VESTNIK« VEDNO BOLJ VAS LIST

Občinski ljudski odbor Ljutomer razpisuje mesto SODNIKA ZA PREKRSKE

Pogoj: višja šolska izobrazba z najmanj 3-letno prakso. Pravilno kol-kovane vloge poslati do 31. jan 1956 na naslov: Obč LO Ljutomer — Odsek za splošne zadeve.

Avtobusni promet Maribor—Krajevna poslovalnica M. Sobota sprejme v službo

ŠOFERJA D kategorije

Prošnje vložiti na upravo podjetja. Nastop službe takoj. Plača po tarifnem pravilniku.

Uprava

Upravni odbor Vinogradniškega gospodarstva Ljutomer razpisuje dvoje mest

TRAKTORISTOV

za traktor »Steyer«. Pogoj: večletna praksa in šoferski izpit. Ponudbe poslati na upravo posestva.

DVOSTANOVANJSKO HISO 4 sobno z vrtom, takoj vseljivo prodam v M. Soboti. Cena 2.800.000 — Ladislav Preis, Slomškova 13. Murska Sobota.

KUHINJSKI STEDILNIK železen skoraj nov, primeren za večjo družino prodam — Naslov v upravi lista.

BENCINSKI MOTOR, 8 KS, ugodno prodam. — Vprašati: Zgornja Ščavnica 95.

POSESTVO, hišo, gospodarsko poslopje, 2 orala zemlje, sadovnjak (34 arov), prodam. — Naslov v upravi lista.

TRAKTOR »Ford Ferngossan« in lokomobil »Umrath« 4 KS, oboje v dobrem stanju prodam. — Avgust Kovač, Kobilje 231 p. Dobrovnik.

RAZPIS

Komisija za razpis delovnih mest vodilnih uslužbencev pri ObLO v Cankovi razpisuje mesto

UPRAVNIKA

kmetijskega gospodarstva Topolovci. Pogoji: kmetijski tehnik z dve-letno prakso. Nastop službe takoj ali po dogovoru. Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisi in dokumenti o šolski izobrazbi ter praksi je poslati najkasneje do 1. febr. 1956 na Občinski ljudski odbor Cankova.

RAZPIS

Komisija za volitve in imenovanja Obč. ljudskega odbora Cankova razpisuje po členu 40 Splošnega zakona o ureditvi občin in okrajev službeno mesto

GOSPODARSKEGA REFERENTA IN VETERINARJA

Pogoj za gospodarskega referenta: končana srednja ekonomska ali srednja kmetijska šola z najmanj enoletno prakso, za mesto veterinarja: veterinarska fakulteta.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Za veterinarja družinsko stanovanje zagotovljeno. Pravilno kolkovane prošnje je poslati Obč LO Cankova do 15. febr. 1956.

KAJ BO

13. februarja v Murski Soboti

Tedenski koledar

Nedelja, 29. jan. — France
Ponedeljek, 30. jan. — Martina
Torek, 31. jan. — Vanja
Sreda, 1. febr. — Nace
Četrtek, 2. febr. — Ljuba
Petek, 3. febr. — Blaž
Sobota, 4. febr. — Bojana

Lunine mene: 3. febr. ob 17. uri 08 minut zadnji krajec. — 1. febr. vziđe sonce ob 07 uri 26 minut, zaide ob 17. uri 05 minut. Dolžina dneva: 9 ur 39 minut.

KINO

LENDAVA — 27. in 29. jan. jugoslovanski film »Jubilej g. Ikla« — 31. jan. jugoslovanski film »Ešalon dr. Mč.

MURSKA SOBOTA — 27. in 29. jan. francosko-italijanski film »Tereza Rakenc« — 31. jan. in 2. febr. italijanski film »Na robu propasti«, od 3. do 5. febr. nemški barvni film »Zemlja smehljajae«.

GRAD — 29. jan. ameriški film »Sužnja preteklosti«.

VELIKA POLANA — 29. jan. francoski film »Plačilo za strah« — 5. febr. jugoslovanski film »Dokumenti časa«.

RADENCI — 28. in 29. jan. ameriški film »Kadar žene ljubijo« — 2. febr. ameriški film »Na gladki površini«.

RADGONA — 28. in 29. jan. italijanski film »Na ostrini meča« — 1. febr. angleški film »Dolina orlov«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU — 28. in 29. jan. ameriški film »Proti vsem zastavam« — 1. in 2. febr. italijanski film »Beg v Francijo«.

CEPINCI — 29. jan. ameriški film »Zgodba iz predmestja«.

MALI OGLASI

PRODAM ALI ZAMENJAM hišo z gospodarskim poslopjem s 3 ha zemlje na Dravskem polju za 2 stanovanjsko hišo v Mariboru. — Pismene ponudbe na Frangež Anton Maribor, Cankarjeva 26/L.

MLATILNICO »Elsőmagyar« 42 colov in lokomobilu samohod »Hoffer« 5 KS, vse v dobrem stanju prodam — Miholič, Tur-nišče 113.

POSESTVO, novo zidano hišo, 4 ha zemlje, blizu železniške postaje — prodam. Stefan Grah, Pečarovci 26 (pri Sebeščanu).

HISO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEM, 1,5 ha zemlje in vinograd prodam ali zamenjam za hišo v Mariboru. — Marica Klobasa, Radenski vrh 19, p. Radenci.

POSESTVO z gospodarskim poslopjem (dvo-družinskim stanovanjem) in 4,32 ha zemlje prodam v okolici Križevca pri Ljutomeru. — Naslov v upravi lista.

HISO Z GOSPODARSKIM POSLOPJEM in zemljiščem (1,15 ha) v Cvetkovcih p. Podgorci, v bližini železniške postaje, prodam. Cilka Jakopaneč, Cvetkovci 85, pošta Podgorci.

Naznanjamo žalostno vest, da je po težki in mučni boleznι v torek, 24. januarja 1956, do-trpela naša zvesta tovarišica

IVANKA POREDOŠ

delavka Tovarne perila »Mura« v M. Soboti, članica delavskega sveta, sindikalne podružnice in članica Zveze komunistov Slovenije.

Dobro in požrtvovalno tovarišico bomo ohranili v trajnem spominu.

UPRAVA PODJETJA
SINDIKALNA PODRUŽNICA
OSNOVNA ORGANIZACIJA ZKS
v
TOVARNI PERILA
» M U R A «
Murska Sobota

Avto-moto društvo »Štefan Kovač« M. Sobota razpisuje mesto

PREDAVATELJA

Pogoj: voznik I. kategorije — mehanik. Prejemki po dogovoru. Prijave s kratkim opisom dosedanjega dela je treba poslati do 10. febr. 1956 na naslov: Avto-moto društvo M. Sobota.

*

V začetku februarja se bo začel

TEČAJ ZA VOZNIKE MOTORNIH VOZIL

Vse interesente opozarjamo, da naj pošljejo svoje prijave za društvo do 15. febr. 1956. Pismene ali ustmene prijave sprejema tov. Franc Nemeš, Obrtna zbornica M. Sobota, Titova 5 vsak dan od 8.—12. ure. V nedeljo 5. febr. ob 9. uri dopoldne bo v hotelu »Zvezda« zbor vseh prijavljencev.

Odbor AMD

Da, tudi letos kakor lani in kakor prihodnje leto, poziva KOTEKS naše prašičjerejce in klavnice, da ne za-pržejo niti ene kože, marveč skrbno oderejo vse zaklane prašiče, a KOTEKS jim bo plačal za I. razredne kože spoinj slovenske pasme 200 din za kg.

Posredovalna pisarna za promet z nepremičninami in premičninami Ljubljana, Tavčarjeva 6

OBVEŠČA

da je njen zastopnik za Pomurje ŠTEFAN KU HAR, PUCONCI 15. Posredovalna pisarna se bavi s posredovanjem prodaje in nakupa

nepremičnin

zgradb, hiš, gradbišč, zemljišč, posestev itd.

premičnin

vseh vrst strojev, kmetijskih, industrijskih, obrtnih naprav ter tehničnih predmetov.

INTERESENTI! V vseh zadevak nakupa ali prodaje se obračajte na našega zastopnika.

Volilne enote, določene z odločbo Volilne komisije pri OLO M. Sobota, za volitve članov skupščine Okrajnega zavoda za socialno zavarovanje v M. Soboti:

1. VOLILNA ENOTA

Tovarna perila »Mura« M. Sobota — voli 1 člana.

2. VOLILNA ENOTA

Tovarna mlečnega prahu M. Sobota, Tovarna mesnih izdelkov M. Sobota, Tovarna olja — obrat M. Sobota, Mlinsko podjetje M. Sobota in Proizvodnja kremenčevega peska Puconci — voli 1 člana.

3. VOLILNA ENOTA

Industrija kovinske galanterije »Panonija« M. Sobota, »Pomurski tisk« M. Sobota, DES — obrat M. Sobota, »Vrba«, Lesna galanterija M. Sobota in »Savinja-lesa« — obrat M. Sobota — voli 1 člana.

4. VOLILNA ENOTA

»Sograde« M. Sobota, »Židar« M. Sobota in Opekarna Puconci — voli 1 člana.

5. VOLILNA ENOTA

Kmetijsko gospodarstvo M. Sobota, Kmetijsko gospodarstvo Rakičan in Kmetijsko gospodarstvo Beltinci — voli 1 člana.

6. VOLILNA ENOTA

Železniška postaja M. Sobota, ZTP Kurilnica, M. Sobota, Avtopromet M. Sobota, Podjetje za vzdrževanje prog M. Sobota, Okrajna pošta M. Sobota in Telefonsko nadzorstvo M. Sobota — voli 1 člana.

7. VOLILNA ENOTA

Združeno trgovsko podjetje »Agromer-kur« M. Sobota, Trgovsko podjetje »Zadur-gar« M. Sobota in Kmetijske zadruge: M. Sobota, Mačkovi, Puconci, Tišina, Zenkovi, Salamenci, Gederovi, Črnelavci, Borejci, Moščanci, M. Crnci, Krog, Gradišče, Puževci in Lemerje — voli 1 člana.

8. VOLILNA ENOTA

Trgovska podjetja mesta M. Sobota: Zanja, Izbara, Moda, Tkanina, Runo, Varteks, Peko, Borovo, Kovina, Tehnopromet, Zelezo, Kurivo - gradivo, Vesna, Koloniale, Plavica, Potrošnik, Vajda eksport, Tobak, Dom, Preskrba, Brana, Petrol, Usnje, Prekmurski magazin, Odpad, Koteks, Komisijska trgovina, Perutnina, Boveks in Gosad, Trgovina z mešanim blagom Bodonci, Prodajalnice »Slovenskega poročevalca« M. Sobota, Hotel »Platan« M. Sobota, Hotel »Zvezda« M. Sobota, gostilne mesta M. Sobota: »Lovec«, »Lendava«, Pri »Tovarni mesnih izdelkov«, »Grozde«, »Pri Stajercu«, »Pri dobri kapljici«, »Prekmurec«, »Kolodvorska restavracija« M. Sobota, Kavarna »Mura« M. Sobota, Računovodstvo gostinskih podjetij M. Sobota, Kino »Park« M. Sobota, Trgovska zbornica M. Sobota, Gostinska zbornica M. Sobota — voli 1 člana.

9. VOLILNA ENOTA

Obrtna podjetja v M. Soboti: »Urarstvo«, »Agroservice«, »Kleparstvo in vodovod«, »Bliše«, »Rafimus«, »Betonite«, Kamnosestvo in cementnine, Pečarstvo, Splošno plekarstvo, Brivnica, Mizarstvo »Ledava«, Mizarstvo »Jelka«, Mizarstvo »Javore«, Splošno kolarstvo, »Kroja«, Splošno vrvarstvo, Sedlarstvo in tapetništvo, Parna pekarna in Pekarna, Zaga Mačkovi, Mlin Dankovi, Mlin Puconci in Mlin Krog — voli 1 člana.

10. VOLILNA ENOTA

Tajništvo za notranje zadeve OLO M. Sobota — voli 1 člana.

11. VOLILNA ENOTA

OLO M. Sobota, Občina M. Sobota, DOZ M. Sobota, Komunalna banka M. Sobota, Narodna banka M. Sobota, Okrajno sodišče M. Sobota, Javno tožilstvo M. Sobota, Okrajni zavod za socialno zavarovanje M. Sobota, Občinski odbor SZDL M. Sobota, Okrajni odbor SZDL M. Sobota, OSS M. Sobota, Okrajni odbor RK Murska Sobota,

Izpopolnjevanje in krepitev samoupravnih organov v naši družbeni ureditvi je narekopalo potrebo po uveljavljanju tega najbolj demokratičnega načina upravljanja s splošno družbenimi sredstvi tudi pri zavodih za socialno zavarovanje. S takim načinom dela in z razvijanjem novih organizacijskih oblik bomo zblížali delo zavodov predvsem s perečimi problemi zavarovancev. Pravilna ureditev organizacijskih in političnih prapránj, zadevajóčih izgradnjo službe socialnega zavarovanja, bo napra-

Okrajna gasilska zveza M. Sobota, Okrajni komite ZKS M. Sobota, Zadrúžna hranilnica, Uprava stanovanjske skupnosti M. Sobota, Knjigovodski revizijski zavod M. Sobota, Jugoslovanska loterija M. Sobota in Društvo za napredek gospodinjstva M. Sobota — voli 1 člana.

12. VOLILNA ENOTA

Osnovne šole občine M. Sobota, Gimnazija M. Sobota, Ekon. srednja šola M. Sobota, Kmetijska šola Rakičan, Šola učencev in trgovini M. Sobota, Dijaški dom M. Sobota, Mesna knjižnica M. Sobota, Planinsko društvo M. Sobota, Avto-moto društvo M. Sobota, Splošna bolnišnica M. Sobota, Zdravstveni dom M. Sobota, Centralna lekarna M. Sobota, Dom onemoglih Rakičan in Reševalna postaja M. Sobota — voli 1 člana.

13. VOLILNA ENOTA

Uprava za ceste OLO M. Sobota, Uprava za ceste LRS — nadzorništvo M. Sobota, Uprava za gozdarstvo OLO M. Sobota in Uprava gojitvenih lovišč M. Sobota — voli 1 člana.

14. VOLILNA ENOTA

Vodna skupnost M. Sobota, Vodno-gospodarska sekcija za Muro M. Sobota, Okrajna zadrúžna zveza M. Sobota, Veterinarski zavod M. Sobota, Zavod za komunalne storitve M. Sobota, Projektni biro M. Sobota in uprava Hidrometeorološke postaje M. Sobota — voli 1 člana.

15. VOLILNA ENOTA

»Graditelj« Beltinci, obrtna podjetja: Ključavničarstvo, Pleskarstvo, Mlin, Kolarstvo, Mizarstvo »Jelka«, Zaga, Krojaštvo in Pletilstvo Beltinci, Železniška postaja Beltinci, Gostilna »Zvezda« Beltinci, Kmetijske zadruge Beltinci, Lipovci in Gančani, osnovne šole in nižje gimnazije občine Beltinci, Zdravstvena postaja Beltinci, Lekarna Beltinci, Občina Beltinci, Obč. odbor SZDL Beltinci. Knjig. revizijski zavod Beltinci, obrtni delavci v privatnem sektorju in ostali zavarovanci privatnega sektorja — voli 1 člana.

16. VOLILNA ENOTA

zajema vse zavarovance v območja občine Martjanci in Petrovci-Salovci — Zaga Moravci, Opekarna Nemčavci, Stroj. pletilstvo Prosenjakovi, Mlini Martjanci, Sebeborci in Mlajtinci, Kmet. gosp. Tešanovi, Kmetijske zadruge Ratkovi, Selo, Prosenjakovi, Martjanci, Tešanovi in Moravci, osnovne šole in nižje gimnazije v občini Martjanci, Občina Martjanci, Mlin Hodoš in Peskovci, Remontno podjetje Petrovci, Mesnica Petrovci, Gostilna Petrovci, Železniška postaja Hodoš, Kmetijsko gospodarstvo Čepinci, KZ Domanjševci, Adrijanci, Salovci, Križevci in Prekmurju, Petrovci in Čepinci, osnovne šole v občini Salovci, Občina Salovci, obrtni delavci v privatnem sektorju občine Martjanci in Petrovci-Salovci — voli 1 člana.

17. VOLILNA ENOTA

zajema vse zavarovance občin Grad in Cankova — »Stavbar«, Grad, Parna žaga Grad, Mlin Kuzma, Trg. z mešanim blagom Grad, Biffe Grad, Kmetijske zadruge Grad, Otovci, Vadarci, Radovci in Kuzma, osnovne šole in nižje gimnazije v občini Grad, Zdravstvena postaja Grad, Lekarna Grad, Občina Grad, Mlin in žaga Skakovci, Mlin in žaga Sotina, Mlin Jurij, Valjšni mlin in žaga

pila to službo sposobnejšo za večji vpliv pri udržitvi socialističnega sistema socialnega zavarovanja.

Z izvolitvijo samoupravnih organov zavodov za socialno zavarovanje bomo vzpodbujali zavarovance in samoupravne organe za dobro in zakonito delo, za preprečitev posameznih pojavov birokratizma in nehumanega odnosa do zavarovancev, obenem pa bomo preprečili vse pojave zlorab in brezvestnega odnosa do sredstev socialnega zavarovanja.

Serdica, Valjšni mlin in žaga Pertoča, Mesnica Rogaševci, Kmetijsko gospodarstvo Topolovci, Kmetijsko gospodarstvo Kramarovi, Kmetijske zadruge Rogaševci, Cankova in Pertoča, osnovne šole in nižje gimnazije v občini Cankova, Občina Cankova, privatni obrtni in ostali delavci občine Grad in Cankova — voli 1 člana.

18. VOLILNA ENOTA

Upokojenci občin M. Sobota, Beltinci in Grad — voli 2 člana.

19. VOLILNA ENOTA

Zavarovanci v privatnem sektorju občine M. Sobota, zavarovanci samostojnih poklicev (advokati, Društvo CMD, Evang.) — voli 1 člana.

20. VOLILNA ENOTA

Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem — voli 1 člana za okrajno in dva člana za podružnično skupščino.

21. VOLILNA ENOTA

Vinogradniško gospodarstvo Ljutomer in Združeno kmetijsko gospodarstvo Muropolje — voli 2 člana za skupščino Zavoda in 4 člana za skupščino podružnice.

22. VOLILNA ENOTA

Okrajna opekarna Ljutomer, Križevske opekarne Boreci in Lukavci — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

23. VOLILNA ENOTA

»Konfekcija« Ljutomer, Lesno industrijski obrat Ljutomer in Industr. podjetje »Zica« Ljutomer — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

24. VOLILNA ENOTA

Premogovnik Presika, »Les« Ljutomer, Mizarstvo Ljutomer, Tovarna usnja Ljutomer, »Mlekopromet« Ljutomer in Tovarna mesnih izdelkov »Mesos« Ljutomer — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

25. VOLILNA ENOTA

Remontno podjetje Križevci pri Ljutomeru, Podjetje za vzdrževanje prog Ljutomer, Železniška postaja Ljutomer, Pošta Ljutomer, Mlin in oljarna Cezanjenci, »Elektro-radio« Ljutomer, »Fotoatelj« Ljutomer, »Damski frizer« Ljutomer, Mestna pekarna Ljutomer, Občinska pekarna Veržej, Mlin in Pečarska delavnica Križevci pri Ljutomeru — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

26. VOLILNA ENOTA

Trg. podjetja v Ljutomeru: »Agrotehnika-Servise«, »Zadružnik«, »Merkur«, »Zarja«, Železnica, »Panonija«, »Tobak«, »Steklo-barve«, Tovarne usnja Ljutomer, »Koteks«, »Borovo«, »Vajda eksport« in »Nada«, »Preskrba« Križevci pri Ljutomeru, Kmetijske zadruge Cven, Stročja vas, Veržej, Križevci, Cezanjenci - Stara cesta in Radomerje - Ljutomer: Hotel »Prele« in »Jeruzalem« Ljutomer, Okrepčevalnica Vinarske zadruge Ljutomer in Ljutomerska klet, Ljutomer — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

27. VOLILNA ENOTA

Občina Ljutomer, NB Ljutomer, OZS, podružnica Ljutomer, Okrajno sodišče Ljutomer, Javno tožilstvo Ljutomer, Obč. odbor

SZDL Ljutomer, Uprava stanov. skupnosti Ljutomer, Obč. sindikalni svet Ljutomer, Zavod za komunalne storitve Ljutomer, osnovne šole, nižje gimnazije in ostale prosvetne ustanove v občini Ljutomer, Dom onemoglih Lukavci, Zdravstveni dom Ljutomer, Vzgojalnišče Veržej, Lekarna Ljutomer, Zdravstvena postaja Križevci pri Ljutomeru, DPD Svoboda Ljutomer, OLO, Uprava za gozdarstvo v Ljutomeru, Uprava za ceste LRS, Nadzorstvo v Ljutomeru, Dijaški dom Ljutomer — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

28. VOLILNA ENOTA

Upokojenci občine Ljutomer — voli 2 člana za skupščino Zavoda in 4 člana za skupščino podružnice.

29. VOLILNA ENOTA

Zavarovanci privatnega sektorja občine Ljutomer — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

30. VOLILNA ENOTA

»Nafta« Lendava — voli 3 člana za skupščino Zavoda in 6 članov za skupščino podružnice.

31. VOLILNA ENOTA

Tovarna dežnikov Lendava, Kmetijsko gospodarstvo Lendava, »Sograde« Lendava in Opekarna Lendava — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

32. VOLILNA ENOTA

»Remont« Lendava, Mizarstvo Lendava, »Splošna mehanika« Lendava, »Elektroinstalacija« Lendava, Plinarna Lendava, Sivilstvo Lendava, Čevljarstvo Lendava, Plekskarstvo Lendava, Pekarna Lendava, Valjšni mlin Lendava, Obrtne delavnice KZ Lendava, Klavnicna Lendava, Zaga Lendava, Zaga Dobrovnik, Mlin Dobrovnik, Mlin Genterovi, Mlin Gaberje, Krojaška delavnica V. Polana, Opekarna Dobrovnik in Električni valjšni mlin Lendava — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

33. VOLILNA ENOTA

Železniška postaja Lendava, Podjetje za vzdrževanje prog Lendava, Trg. podjetja »Panonija«, »Izbira«, »Pomurski tisk«, »Borovo«, »Tobak«, Varteks, »Peko«, »Koteks«, »Odpad«, »Zvezda« in »Tribuna«, vsa iz Lendave, Hotel »Triglav« Lendava, Restavracija »Nafta« Lendava, Gostilne »Prekmurec«, »Pri grozdu«, »Pri lovcu«, »Bellevue«, »Pri kolodvoru« Lendava in gostilna pri »Lovcu« Turnišče, Kmetijske zadruge Lendava, Gomilice, Hotiza, Kobilje, Turnišče, Velika Polana in Dobrovnik in Trg. podjetje KZ Lendava — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

34. VOLILNA ENOTA

Zdravstveni dom Lendava, Dijaški dom Lendava, prosvetne ustanove v občini Lendava, Občina Lendava, OZS, podružnica Lendava, Zdravstvena postaja Lendava, Lekarna Lendava, NB Lendava, Okrajno sodišče Lendava, OLO, Urad za katastrofe Lendava, Obč. odbor SZDL Lendava, Reševalna postaja Lendava, Stanov. skupnost Lendava, Mestne komunalne ustanove Lendava, Uprava za ceste LRS, Nadzorstvo Lendava — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

35. VOLILNA ENOTA

Upokojenci občine Lendava in zavarovanci privatnega sektorja občine Lendava — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

36. VOLILNA ENOTA

Vinogradniško gospodarstvo Radgona in Vinogradniško gospodarstvo Kapela — voli 2 člana za skupščino Zavoda in 4 člana za skupščino podružnice.

37. VOLILNA ENOTA

Kmetijsko gospodarstvo Črnci — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

38. VOLILNA ENOTA

Opekarna, Splošno gradbeno podjetje, Lesnoindustrijski obrat, Klavnicna, »Avtoremonte« in »Elektro-Maribor«, obrat, vsi iz Radgone — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

39. VOLILNA ENOTA

Slatinsko podjetje Radenci — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

40. VOLILNA ENOTA

Kmetijske zadruge Radgona, Radenci, Negova, Apače, Kapela, Rački vrh, Stogovci, Spod. Sčavnica, Lutverci, Videm, Ivanjci, Okoslavci, Stara gora in Berkovci, Vinarska zadruga Radgona, Trg. podjetja »Sloga«, »Železnica«, »Avtoremonte«, »Peko«, »Koteks«, »Borovo« in »Odpad« iz Gor. Radgone, »Perutnina« Lutverci, Drž. trgov. podjetje Radenci, Drž. trgovsko podjetje Apače, Kolodvorska restavracija Radgona, Mizarstvo Apače, Mlin Žepovci, Elrad, Parna pekarna, Sivilstvo in »Vulkanizacija« Radgona, Mlin Hrastje-Mota, Parna pekarna Radenci, Kino Radgona, Mlin Konjšče, Pekarna Apače, Mlin in oljarna Črnci, Komunalna podjetja Radgona, Zaga Videm, Železniška postaja Radgona in Radenci — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

41. VOLILNA ENOTA

OZSZ — podružnica Radgona, NB Radgona, Okrajno sodišče Radgona, Uprava stanovanjske skupnosti Radgona, Carinarnica Radgona, »Putnik« Radgona, Obč. komite ZKS Radgona, Občina Radgona, OLO, kaptaster Radgona, Vojna pošta Radgona, Vodna skupnost Apače, Partizan Apače, prosvetne ustanove v občini Radgona in Videm, Zdravstvena postaja Radgona, Lekarna Radgona, Zdravstvena postaja Radenci, Zdravstvena postaja Apače, Zdravstvena postaja Videm in Občina Videm — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

42. VOLILNA ENOTA

Upokojenci občine G. Radgona in Videm — voli 2 člana za skupščino Zavoda in 4 člana za skupščino podružnice.

43. VOLILNA ENOTA

Zavarovanci privatnega sektorja občin G. Radgona in Videm — voli 1 člana za skupščino Zavoda in 2 člana za skupščino podružnice.

Dan volitev je Volilna komisija pri OLO M. Sobota določila za 12. februar 1956.

Volilne enote, ki združujejo zavarovance državnih organov, zavodov in družbenih organizacij, in volilne enote zavarovancev, ki so zaposleni v privatnem sektorju, zavarovance samostojnih poklicev in uvaževalce pokojnin in invalidnin, lahko volijo neposredno ali posredno po delegatih. Okrajna volilna komisija je odločila, da je treba voliti delegate po ključu (na vsakih 10 zavarovancev en delegat), vendar tako, da je zastopan vsak delovni kolektiv oz. družbena organizacija.

Sindikalne podružnice naj skličejo do 4. februarja 1956 predvolilne sestance, posvečene službi socialnega zavarovanja. Na teh sestankih naj izvolijo tudi delegate za tiste volilne enote, ki se odločijo za delegatski način volitev. Volitve delegatov so tajne. Take sestance vodi delovno predsedstvo, volilne rezultate pa ugotovi izvoljena volilna komisija. Poslužujete se aktivov pri občin-skih sindikalnih svetih, ki imajo ves potreben material na razpolago.

Volilni sestanki morajo biti sklicani najmanj 8 dni pred volitvami, t. j. najkasneje do 4. februarja 1956.

Natančnejša navodila lahko do-bite pri

Volilni komisiji OZSZ
M. Sobota

Bil sem borec tujske legije

12 Življenjska zgodba prekmurskega sozoneca Ivana Bakana

Vožnja v neznano

Desetega maja 1945. leta mi je bataljonsko poveljstvo odobrilo dopust — ali samo za Francijo. Jazen zaradi spodletelega načrta, da bi obiskal domače, sem se odpravil k bratu Jožetu, ki je še delal na eni izmed kmetij v pokrajini Haute Marne. Ostale legionarje so z letali prepeljali nazaj v Afriko, kjer je v okolici Constantina izbruhnil upor domorodcev. Do Strassborga me je potegnil vojni kamion, od tam naprej pa sem potoval z vlakom.

Pri bratu Jožetu sem prebil dvajset brezskrbnih in veselih dni. Gospodarja ni bilo doma, in tako so na farmi gospodarili samo moj brat in neki družinski par.

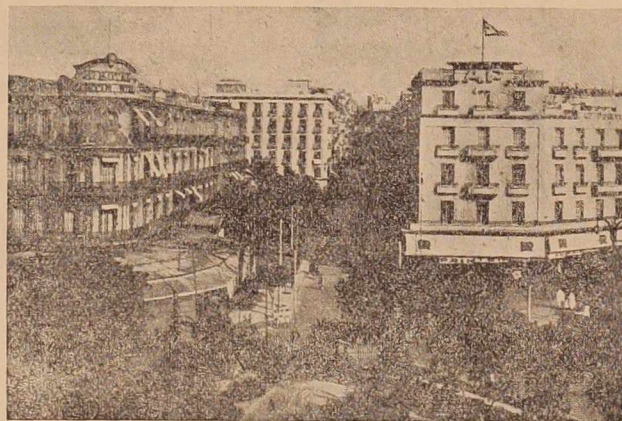
Po končanem dopustu sem se javil na dolžnost v znamenem marseilskem kasarniškem taborišču St. Nicola.

Na moje veliko presenečenje in veselje sem se že čez nekaj dni spet odpravil na pot v Pariz, in to celo z jeepom. Tja sem vozil demobiliziranega oficirja — zdravnika. Na hitro sem si ogledal francosko glavno mesto, se dodobra navžil smradu pariških beznic, potem pa spet lepo nazaj v Marseille...

Debelo sem pogledal, ko me je na kasarniškem dvorišču zaustavil moj kapetan Zanchetta. Med tem, ko sem jaz kolovratil po Parizu, se je tudi on — na poti v Afriko — ustavil v Marseillu in zvedel za moj skorajšnji

povratak. Hotel je odriniti skupaj z mano in me je zategadelj tudi počakal.

Vročega junijskega predpoldne sva se s komandantom in z ostalimi legionarji vkrcala na »Providence«, ki nas je popeljala »črni« celini nasproti. Topot smo stopili na afriška tla v Algeru in se z vlakom takoj podali naprej, v našo staro postojanko — Sidi Bel Abbes. Znova

Iz Orana v nove, nepoznane dežele

me je sprejelo staro kasarniško življenje, mnogo zno-snejše od nekdanjega. In to kljub dejstvu, da so nas legionarje preoblekli v angleške uniforme in nas spet začeli uriti. Jaz sem na srečo le sedel za volan jeepa in me take vojaške vaje niso niti malo prizadele.

Vznevoljile so me le prve ponudbe, da bi se legionarji, mladi »veterani« iz evropskih pohodov, javili za borbo proti Japoncem, ki so gospodarili v daljnji franco-ski koloniji Indokitajski. Kmalu pa me je vendarle prevzela želja po novih doživetjih. Zato sem se javil skoraj med prvimi. Ni mi bilo žal, kajti čez teden dni smo bili že vsi brez prošnje in vabil, določeni za indokitajsko avanturo. Več dni so nas potem vodili na zdravniške preglede. Čeprav je stroga zdravniška kontrola zavrnila dokajšnje število mojih legionarskih znancev in bivših so-bojevnikov, sem jaz moško preстал novo zdravniško pre-izkušnjo. Eden izmed zdravnikov me je pred ostalimi le-gionarji celo potrepal po ramenu in resno dejal:

— Če bi bili vsi zdravi kot vi, potem bi bilo vse dobro.

Zdravniško priznanje mi je laskalo. Sicer pa v času moje legionarske kariere nisem bil niti enkrat bolan. Ranjena noga mi je tudi že odlično služila.

V začetku januarja 1946 je končno padlo povelje za odhod v daljnjo in neznano Indokitajsko. Ko so nas v Oranu vkrcali na angleško ladjo »Camerunia« in ko smo se s pogledi poslavljali od tega živahnega in dobro zna-nega afriškega pristanišča, mi je bilo malce hudo pri srcu. Misli so mi uhajale nazaj v Sidi Bel Abeés, kjer sem prvič zakoračil na burno in doživetij polno legionarsko pot, v Fez in Casablanca, kjer sem se z ostalimi legionarji vred potapljal v vrtince pustolovščin in kupoval kratko-trajne ljubezni, v Setif, kjer sem znova zaživel kot človek... Ali bom še kdaj stopil na afriško kopno, ali bom še kdaj obiskal ta bučna mesta, ki so bila tako trdno vtkana v moj spomin? In ali bom kdaj v teh mestih še sanjal o domačem kraju?